

MŪSŲ LIETUVA

NR 41 (1367) XXVI. 1974. SPALIS - OUTUBRO 10 d. 70 centavų
R Juatindiba 20 · Caixa Postal 4421 · 01000 São Paulo, ESP. Tel.273-0338

Pasaulyje

Vatikanas

Vyskųpų sinode rimtai svarstoma Bažnyčios padėtis šių laikų pasaulyje.

Tarp kitko, lenkų kardinolas St. Wyszyński energingai protestavo prieš Vatikano vedamą politiką su komunistinėm valdžiom, dažnai né kiek nesiskaitydamas su vietų vyskupais.

Ukrainiečių atstovas kard. Josyp Slypyj pabrėžė ir faktais įrodė, jog religinė padėtis Rusijoje vis blogėja. Todėl tvirtu balsu ragino Sinodą protestuoti prieš krikščionių persekiojimą Sovietų Sąjungoje ir kituose socialistų kraštuose.

Sov. Rusija

Neseniai Sovietijos pogrindyje leidžiamas, pasirodė „Bėgamųjų įvykių kronikos“ Nr.32. Šis žurnalas buvo pradėtas leisti prieš septynerius metus, bet dėl pernai įvykdytų daugybės areštų, buvo kuriam metui sustojęs. Tačiau nuo šių metų balandžio mėn vėl išleidžiamas reguliariai.

The Christian Science Monitor dienraštis (1974.VIII.16) pateikia Ass.Press agentūros žinią iš Maskvos, kad naujasis žurnalo numeris turi 25 psl. Aštuoni to numerio puslapiai užpildyti medžiaga, imta iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos Nr. Nr 9-10. Aprašoma, kad slaptoji okupacinė policija Lietuvoje taip pat padariusi labai daug kratų, daug asmenų suėmusi ir penkis iš jų (Aloizą Mackevičių, Vidmantą Povilionį, Izidorių Rudaitį, Antaną Sakalauską, Šarūną Žukauską, Antaną Terleckį E.) teismas nubaudęs nuo 2-jų iki 6-rių metų sunkiųjų darbų stovykla. Jie buvo kaltinami priešsovietinėmis agitacijomis ir rinkimu aukų Simo Kudirkos šeimai šelpti. (ELTA)

* * *

Lenkija

Lenkijos komunistų partijos generolinis sekretorius Edward Goerek atskrido

sekmadienį S. Amerikon ir čia prabus 7 d. Lankys krašto istorines vietas ir paskui ap- lankys prezid. Fordą.

J.A.V.

Prezidentas Fordas sustabdė prista- tymą Rusijai kukuruzų ir kviečių už maždaug 500 milijonų dolerių.

Kodėl sustabdė? Todėl, kad turįs garantuot pačiai Amerikai reikalingą maistą, kurio kaikiuros kompanijos per daug išvežančios į užsienius. Grūdų eks- portuotojai turi nuo šiol kreiptis į prezi- dentūrą prieš pasirašydami maisto eks- porto sutartis.

Nuo šito sustabdymo Rusija nenu- kentėsianti, nes turinti pakankamai at- sargų savo vidaus reikalams.

Ginčai dėl naftos

Amerikos senatorius Henry Jackson siūlo rabams sumažinti naftos kainą iki 40 centavų už statinę ekonomiškai dar neišsivysčiusiems kraštams, kad tie galė- tų iš naftos gamintis gana trašų žemės ū- kio produkcijai pakelti. ir patys pasiga- minti pakankamai maisto.

Į tai atsiliepė Saudito Arabijos ener- gijos ministras Jamani sakydamas, kad didelis trašų brangumas kylas dėl sto- kos rinkoje. Todėl būtų geriausia išeitis, kad turtingieji kraštai pastatytų naftą iš- vežančiuose kraštuose trašų fabrikus. Jie čia pat turėdami naftos ir dujų pertek- lius, galėtų pigiai pagaminti gana trašų visam pasauliui, ir pašalinti bado grės- mę.

Iš L. K. B. Kronikos Nr. 9

Ateizmo misionieriai lanko šeimas

“Nors dėl žmonių akių išsižadėk tikėjimo”

Šiauliai

1973.XII.18 pas šiaulietį Juozą Šileikį buvo pasiūstas S. Kulevi- čius, kad prikalbėtų, nors dėl žmonių akių, atsižadėti tikėjimo J. Šileikis pareiškė, kad niekad os néveidmainiausiąs.

1973 gruodžio pradžioje Šiau- lių V ivdurinės mokyklos XI - B kl. auklėtoja pareikalavo, kad nekomjaunuoliai atneštų iš tė- vų raštiškus paaiškinimus, kodėl jų vaikai nekomjaunuoliai. J. Ši- leikis parašė: “Mano duktė Vir- ginija Šileikytė yra tikinti ir, ne- norėdama veidmainiauti, į kom- jaunimą nestos”.

1973 gruodžio 26 J. Šileikis vėl buvo iškviestas į tėvų susirinki- mą. Vėl buvo svarstomas Leono Šileikio elgesys, kam jis Šiaulių mieste mėtęs antitarybinius la- pelius. (Žr. “LKB Kronika Nr. 8). J. Šileikiui mokytoja Kaunie- nė priekaištavo “už prikalbėta nesąmonės” ankstesniuose posė- džiuose. Auklėtoja skundėsi tė- vams, kad dar yra daug tikinčių mokinių. Po to auklėtoja kalbėjo apie VII-kl. moksleivės Nijolės Martinaitytės nusikaltimą. Nijo- lė sumušė vieną nekaltą mergai- tę ir kelis kartus ją dūrė peiliu. Auklėtoja apie šį nusikaltimą kalbėjo labai trumpai, daugiau- sia, kaip išgelbėti Nijolę nuo bausmės. Pati nusikaltėlė pareiš- kė norinti patekti į kalėjimą:

bent išmokyti muštis!

Gruodžio 26 vakare pas J. Šilei- kį apsilankė auklėtoja Kaunienė- advokatė Petrauskienė ir teisė- ta Norvilienė, norėdamos “paukle- ti” šeimą.

— Kada paskutinį kartą buvai bažnyčioje? — klausė atvykęs Leona. — Ar skaitai evangelijas?

— Sekmadienį buvau bažny- čioje. Čia ir girdėjau evangelijos skaitymą.

— Ar skaitei Ragauskos kny- gas?

— Taip.

J. Šileikis paaiškino, kad jo vai- kai skaitą tiek religines, tiek ateis- tines knygas ir patys suranda tie- są, todėl ateistai ir nepajėgia iš jų išplėsti tikėjimą.

— Kodėl jūs taip akiai tikite Dievą? — kreipėsi į namų šeimū- ninką.

— Iš tikrųjų ateistai akiai ne- tiki. Daugelis jų net katekizmą neperskaitė šaukia, kad nėra Die- vo.

— Kodėl esi priešingas part- jos linijai ir neleidži savo vaikams stoti į komjaunimą?

— Nematau pavyzdžių. Jūs sumokite visus mokyklos chu- ganus, surašykite į komjaunimą ir išauklėkite juos gerais žmone- mis, tada aš galėsiu patikėti jums savo vaikų auklėjimą

— Kas gi tave įpareigojo tau- tvirtai laikytis? — klausė švietė- jos Šileikį.

— Religija. Antra, per Liet- vą perėjo daug pereičūnu ir lietuvis būtų buvęs vejo nesan- pūkelis, vargu ar šiandien mokėtų lietuviškai kalbėti. Gau- laikykimės to, ko mus išmoko- tėvai.

LIETUVIAI SOVIETŲ STOVYKLOSE ŠIANDIEN

Daugiau bus kitame numeryje

Žemiau dedame kelius sąrašus sovietų koncen- tracijos stovyklose kalinamų lietuvių. Šie 115 as- menų yra tik maža dalelė vergijos retėčius nešan- čių lietuvių.

Mordovija 385/19 (griežtas režimas)

	gimė	nuteis- tas	baus- mė
1. Abukauskas Jonas	1927	1952	25
2. Araminas Vytas	1935	1955	25
3. Burbulis Antanas	1917	1969	15
4. Baltrūnas Antanas	1907	1967	13
5. Berankis Kazys	1917	1969	15
6. Biržys Povilas	1901	1959	25

7. Bričkus Aleksas	1910	1963	15
8. Budreika Stasys	1914	1952	25
9. Bušinskas Kazys			
10. Dambrauskas Antanas	1907	1962	12
11. Gimbutis Justas	1925	1948	25
12. Glinskis Vladas	1917	1961	15
13. Gruzdys Stasys			
14. Jūneika Aleksas	1914	1960	15
15. Janovickas Juozas	1916	1962	13
16. Kerza Teodoras		1966	10
17. Klanauskas Vytas	1929	1949	25
18. Korsakas Antanas	1908	1963	15
19. Krivinokas Jonas	1917	1963	15
20. Kubiliūnas Stasys	1905	1959	15
21. Lapinskas Jonas		1966	10
22. Lauraitis Stasys	1907	1970	12

Buvęs Izraelio komunistų partijos generalinis sekretorius, Kominternio narys, ilgus metus sėdėjęs Sovietų kalėjimuose ir Sibiro koncentracijos lageriuose, dabar Teliavivo universiteto Bar-Ilan profesorius, Iosif Berger (Barsilai), 1973 m. išleido savo pergyvenimų knygą: KRUŠENIE POKOLENIJA. Puslapiuose 238-241 pasakoja, kad jis būvęs sludinininku, kaip Maskvos įsakyti komunistų saugumo organai išžudė 400 lietuvių, latvių ir estų karininkų. Jie buvo nužudyti Norilsko (Sibire) koncentracijos lageryje.

Jis rašo: „Kai Sovietų Sąjunga 1940 metais prisijungė Estiją, Latviją ir Lietuvą, visi tų šalių karininkai gavo tokį pat rangą Raudonoje Sovietų armijoje, kokį jie buvo turėję prieš tai.

1941 m. birželio mėn. Sovietai iššaukė į Maskvą didelę tų šalių karininkų dalį t.y. 400 lietuvių, 400 latvių ir 250 estų. Jie buvo pakviesti į Maskvą kariško apmokymo dingste. Tačiau Maskvoje tuoj jie buvo nuginkluoti, areštuoti ir, nieko nelaukiant, susodinti į prekinis vagonus ir išsiųsti į Sibirą. Paskui juos laivais gabeno Jenisiejaus upe į Norilską. Norilsko koncentracijos lageryje jiems buvo pranešta, kad jie bus teisiami. Vargšai karininkai buvo begalo sujudinti. Kai kurie jų rašė prašymus Vyriausiaj Sovietų Sąjungos Karo Tarybai, reikšdami savo lojalumą ir žadėdami atlikti karinę tarnybą bet kuriame sovietų kariniame dalinyje. Bet j tuos jų prašymus ir protestus nekreipė nė mažiausio dėmesio.

Dalis tų Pabaltijo kraštų karininkų pateko į tą patį kazematą, kur buvau laikomas ir aš, sako Josif Bergeris. „NKVD norėjo juos laikyti toliau nuo pašalinių akių, bet Norilsko koncentracijos lageryje vidaus kalėjimai buvo saugiai prikimšti ir buvo neįmanoma atskirti pabaltiečius karininkus nuo kitų kalinių. Todėl mes galėjome stebėti nepaprastą tų karininkų tragediją.

Kai kurie jų iki pat savo gyvenimo galo tikėjosi, kad kas nors juos užsienyje užtars ir juos išgelbės. Lageryje propagandistai mums buvo kalbėję apie Atlanto Chartą, kurią pasirašęs netik Ruzveltas ir Čerčilis, bet ir Stalinas. Mums tvirtino, kad pagaliau pasaulyje daugiau nebebus baimės ir karų.

Kai kurie pabaltiečiai karininkai turėjo giminių Amerikoje ir Anglijoje. Jie visaip bandė susiristi su jais. Veltui. NKVD neleido. Karininkai buvo apimti gilios desperacijos. Kas dvi savaitės iš mūsų kameros sušaudydavo po grupę karininkų. Juos išvesdavo po vieną į vadinamą „teisma“. „Teisimas“ vykdavo čia pat, kalėjimo

koridoriuje (perechode). Vienas NKVD tarnautojas paskaitydavo kaltinimo aktą ir tuos straipsnius, kuriais remiantis jie buvo „teisiami“.

Vienus karininkus NKVD kaltino, kad jie esą palaikę santykius su penktąja kolona, kitus, kad esą varę antisovietinę propagandą, ar kad tolimoje praetyje, kai jų šalys dar buvo nepriklausomos valstybės, jie buvę kažkuo nusikaltę komunistams. Karininkams buvo leidžiama pasakyti 5-10 minučių gynimosi kalbą. Bet tai buvo tik formalumas, apgavystė, nes juos dažniausiai pasmerkėdavo sušaudyti. NKVD dar turėdavo gauti mirties sprendimo patvirtinimą iš Maskvos, tačiau tas patvirtinimas ateidavo labai greitai ir juos netrukus sušaudydavo.

Taip buvo sušaudyta, geriau saktant, išžudyta nemažiau kaip 400 pabaltiečių karininkų, estų generolu Brede pradėdant ir baigiant jaunesniaisiais leitenantais. Skelbiant mirties sprendimus, nebuvo kreipiama jokio dėmesio į tų karininkų politines pažiūras. Pav., estų generolas Brede buvo liberalas ir antifašistas, tačiau vistiek buvo sušaudytas. Esu įsitikinęs, kad iš Maskvos buvo duotas įsakymas sušaudyti tam tikrą Pabaltijo tautų karininkų skaičių. Ir kai nustatyta skaičių nužudė, nutraukė likvidaciją ir šaudymus.

tų žmonių naikinimas, rašo Bergeris, mūsų lageryje sukėlė šurpų jspūdį (psl.241).

„Stebėdamas gyvus likusius Pabaltijo tautų karininkus, tęsia Bergeris, aš įsidėmėjau kai kuriuos charakteringus brožus, kurie skyrė vienos tautos karininkus nuo kitos. Pavyzdžiui, dauguma lietuvių karininkų nemokėjo rusų kalbos ir buvo labai patriotiškai nusiteikę. Tačiau jie gana gerai prisitaikė prie lageryje sunkių sąlygų, organizavo savo brigadas ir dirbdami labai sąžiningai, net sunkiausiose sąlygose išpildydavo virš normų. Jie buvo valstiečių kilmės ir baigę gimnazijas. Jų tarpe aš sutikau labai inteligentiškų žmonių.

Gyvus išlikusius latvių karininkus galima būtų suskirstyti į dvi grupes. Vieni jų laikėsi panašiai kaip lietuviai. Kiti, nuolat rašė protestus ir skundus, skųsdami saugumo organus (NKVD) dėl sovietinių įstatymų nesilaikymo. Šitos grupės latviai karininkai atsakydavo kalbėti rusiškai.

Su ypatingu liudėsiu prisimenu estų karininkus. Jie, matyti, buvo priėję išvados, kad kadangi nėra daugiau nepriklausomos Estijos, tai ir jų pačių gyvenimas pasidarė beprasmis. Jie atsakydavo dirbti, skelbdavo bado streikus, baigėdavo gyvenimą nusižudydami pavieniui ar net atlikdavo šurpius masinius nusižudymus. Po kele-

tos metų, tik vienas kitas jų liko gyvas.

Tačiau Sovietų Sąjunga nepasitenkino sunaikindama Pabaltijo tautų, Lietuvos, Latvijos ir Estijos karininkų korpusą. Iš tų šalių buvo išstremta į Sibirą šimtai tūkstančių paprastų piliečių. Daugelis jų ten ir žuvo...“, rašo Josif Bergeris.

Bergerio prisiminimus paskaičius, kiekvieno lietuvių širdyje kyla gilus pasipiktinimas dėl mūsų tautos jaunų vyrų išžudymo. Kas jiems davė tokią teisę? Kas juos inspiravo ir įsakė tai padaryti? Kas buvo tie žudikai? Kas yra tie, kurie dabar tuos žudikus slepia Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje?

Nesenai teko girdėti, kad Sovietų Sąjungos organai pareikalavo nubausti tam tikrą skaičių lietuvių tautos patriotų vadovaujančių laisvajame pasaulyje kovai už Lietuvos laisvę. Lietuvių tarpe pačioje Lietuvoje atsirado be jokios sąžinės išdavikų, kurie visaip puola tuos žmones ir reikalauja jų kraujo.

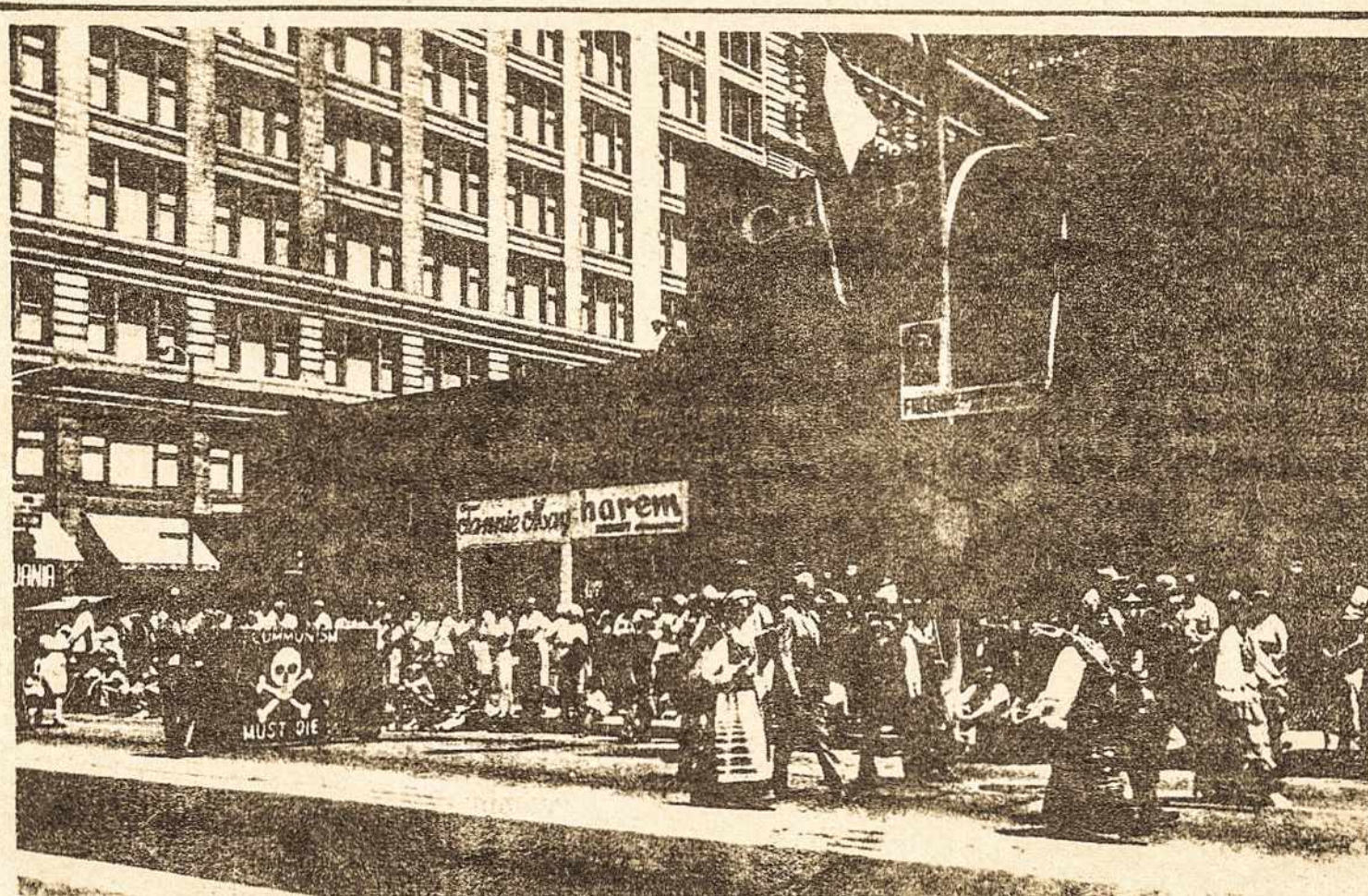
Jie gal nesąžoningai mums nurodė nieko nelaukiant organizuoti laisvajame pasaulyje komitetus, kurie reikalautų, kad Sovietai būtų verčiami suieškoti ir nubausti tikrus mūsų karininkų ir žmonių žudikus Sibire, Rusijos kalėjimuose, Lietuvoje. Pasmerkime lietuvių išdavikus, kurių sąrašus laikas sudaryti ir paskelbti laisvų lietuvių žiniai. Lietuviai karininkai turėtų nieko nelaukdami, susitarti su latviais, estais ir lenkais karininkais ir kitais veikėjais ir traukti pasaulinio teismo atsakomybėn savo kolegų žudikus. Pastebėtina, kad bemaž tuo pačiu laiku, kai buvo nužudyti Norilsko koncentracijos lageriuose lietuvių, latvių ir estų karininkai, Katyno miškuose buvo Sovietų išžudyti lenkų kariuomenės žiedas, apie 10.000 karininkų.

Senas Lietuvis

PAVERGTŲ LIETUVŲ

KOMUNISTAI, KAM NUŽUDĖTE 400 LIETUVIŲ, LATVIŲ IR ESTŲ KARININKŲ?

ATSAKYKITE!

Vaizdas iš Pavergtųjų Tautų savaitės parodo liepos 20 d. Chicagos vidurmiestyje. V. Noreikos nuotrauka

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika

LIETUVOS KATALIKAI RAŠO

Mūsų parapijos klebonas kun. Vincentas Miškinis jau 80 metų ir dar varginamas daugelio ligų, todėl jis nebepajėgia mūsų aptarnauti.

Prieš porą metų, gavėnioje, suvažiuo kaimynai kunigai mums patarnauti (išpažinčių klausyti, pamokslų pasakyti). Tada Ignalinos Vykdomojo komiteto pirmininkė Gudukienė, išsikvietusi kun. Miškinį barė, kam kiti kunigai Mielagėnuose talkininkauja.

Pernai vasarą mūsų klebonas buvo išvažiuavęs gydytis. Tuo laiku bažnyčioje, beveik visais sekmadieniais, niekas jokių pamaldų nelaikė. Tada mes kreipėmės į arkivyskupijos kuriją, kad paskirtų mums kitą, pajėgų kunigą. Mes pasižadėjome abu kunigus išlaikyti, nes seniems ir nedarbingiems kunigams ar zakristijonams valstybė pensijų neskiria (nors kulto tarnai turi mokėti valstybei didelius pajamų mokesčius).

Šiomet mūsų klebonas jau antiras mėnuo sunkiai serga ir iš lovos nesikelia. Tuo tarpu iš kaimyninių parapijų kunigai atvažiuoja pas mus sekmadieniais atlaikyti pamaldų ir vėl skuba namo. Mat, kunigų visur trūksta. Didžiulėje Adutiškio parapijoje visada būdavo du kunigai, o dabar tenai tėra vienas. Kačergiškėje, prie įgaliotinio Rugienio 1961 m. uždarius bažnyčią, nebėra jokio kunigo. Kai kurie kunigai, pvz. Ignalinos, net po dvi bažnyčias turi aptarnauti. Aišku, kad jie negali aptarnauti ir mūsų parapijos, mūsų ligonių aprūpinti ir pan.

Atrodo, kad arkivyskupijos valdytojas kun. Č. Krivaitis tik todėl neskiria mums naujo kunigo, nes jų trūksta. Bet mes girdime, kad yra kunigų, kurie galėtų tikintiesiems patarnauti, bet jiems valdžia neleidžia eiti kunigiškų pareigų, pvz. Vilniuje, medelyne, jau keliolika metų dirba kun. Vytautas Merkys. Bet jei tokiems kunigams leidžiama dirbti valdžios įstaigose, kodėl gi jiems neleidžiama mums, tikintiesiems, patarnauti? Už ką mes esame baudžiami, jeigu mums Konstitucija garantuoja sąžinės laisvę?

Nežinia, už ką pašalintas mūsų vyskupas Steponavičius, nežinia, kodėl mūsų Mielagėnų bažnyčioje jau 35 metai niekas nė karto neteikė Sutvirtinimo Sakramento. Mums labai skaudu, kad savo bažnyčioje mes neturime regula-

rių pamaldų, kad mūsų ligoniai kartais miršta be paskutinių sakramentų, kad neturime pas ką savo bažnyčioje užsprašyti šv. Mišių.

Mums, tikintiesiems, nebūtų taip sunku, jei nežinotume, kad yra kunigų ir vyskupų, kuriems neleidžiama eiti savo pareigų. Jūs esate paskirtas mūsų įgaliotinių rūpintis mūsų tikinčiųjų reikalais. Todėl prašome įdarbinti pašalintus vyskopus ir kunigus; prašome leisti, kad valdytojas galėtų paskirti ir mūsų Mielagėnų parapijai pajėgų kunigą, kuris galėtų aptarnauti visus tikinčiuosius, kaip reikalauja humaniškumas ir Konstitucija.

Mielagėnai, 1973 m. spalio 15d.

Po šiuo pareiškimu pasirašė apie 1000 žmonių, ne tik lietuviai katalikai, bet ir nekatalikai rusai. Tačiau pareiškimas Religijų reikalų įgaliotiniui K. Tumėnui neįteiktas dėl tokių priežasčių:

1. 1973 m. spalio 19 Ignalinos rajono Valstybinio saugumo komiteto viršininkas M. Kolesničenko ir rajono Vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas A. Vaištonis Mielagėnų parapijoje pradėjo pareiškimų su parašais medžioklę. Nuvykę į Miečionių kaimą pas Eleną Jakštaitę, vargino ją ištisą valandą, klausinėjo kas organizavo šį pareiškimą, reikalavo pareiškimą su parašais jiems atiduoti. Ji reikalavimo neišpildė.

Tuomet „svečiai“ baugino kalėjimu, krata Mergaitė išsigando ir pareiškimus atidavė.

Kas renka parašus, saugumiečiai, matyt žinojo, kad iš Miečionių nuvažiuo tiesiog į Buckūnų kaimą pas Kostą Bajoriūną. Čia vėl tardymas, grąšiniai. Kostas, labai susijaudinęs, pasakė, kad pareiškimus atidavęs Marijonai Milikėnienėi. Tada saugumiečiai nuvažiuo į Malikų kaimą pas Milikėnus. Marijonos nebuvo namuose. Visa teroro našta užgriuvo ant jos vyro Stanislovo pečių. Jis nenorėjo lengvai pasiduoti, bet nelaimei, pareiškimai nebuvo paslėpti, todėl juos konfiskavo. Tą dieną buvo atimti pareiškimai su keliais šimtais parašų tik iš Miečionių, Bernotų, Mešonių, Buckūnų ir Saliamankos kaimų, iš kitur pareiškimų su parašais nepasisekė paimti.

Kilo didelė panika. Kai kurie viešai kalbėjo, kad dabar Lietuvoje tikinčio žmogaus dalia blogesnė, negu kažkada baudžiauninko – tikintieji negali net paprašyti, kad būtų paskirtas jų parapijai kunigas. Bet žmonės nenusiminė ir parašus rinko.

Saugumiečiai nepamiršo „paglostyti“ ir Mielagėnų parapijos bažnyčios komiteto pirmininko Juozo Bajorūno. Jį skaudžiai ir grubiai išbarė, pareiškė, kad tokių ir panašių pareiškimų rašyti ir žmonių erzinti negalima. Spalio 22 J. Bajorūnui įsakyta nuvykti į Ignaliną pasiaiškinti. Į rajoną nuvyko ne jis pats, o jo žmona Ona Bajorūnienė. Rajono pirmininko pavaduotojas Vaitonis ją gėdindamas barė: „Ko jūs į Vilnių kriepiatės? Rašykite mums.

Jūs, bobos, žinote kur kreiptis. Jūsų vaikai Vilniuje, todėl tokios gudrios“

2. Saugumui atėmus pareiškimus su parašais, spalio 20 Parinčio parapijos klebonui Antanui Mačiuliui dekanas Julius Baltušis atvežė Vilniaus arkivyskupijos valdytojo kun. Č. Krivaičio raštą, kur nurodoma, kad kun. A. Mačiulis privalęs aptarnauti Mielagėnų tikinčiuosius iki būsiąs paskirtas kunigas Mielagėnų parapijai. Paskyrimas parašytas visiškai neatsižvelgiant į tai, kad tarp Parinčio ir Mielagėnų yra apie 12 kilo metrų, o keleivinis autobusas kur suoja tik vieną kartą.

Saugumas ir ateistai savo tikslą pasiekė, Kurijai paskyrus, kad ir atvažiuojantį kunigą, tikintiesiems siųsti pareiškimą pasidarė nepatogu, nes tiek kurija, tiek įgaliotinis K. Tumėnas atsakys, kad kunigą turime.

Renkant parašus, Mielagėnų klebonas kun. V. Miškinis gulėjo Švenčionių ligoninėje. Jo sveikata gerėjo, bet sužinojęs, kaip elgiasi saugumiečiai su jo parapijiečiais, labai susierzino ir 1973 spalio 27 mirė.

1973 spalio 30 buvo laidojamas Mielagėnų parapijos klebonas kun. Vincentas Miškinis. Laidotuvėse dalyvavo daug žmonių. Jų tarpe buvo ir Ignalinos vaistinės vedėja Albina Meškėnaitė ir Ignalinos laboratorijos vedėja Vitalija Juzėnaitė. Vaistinės vedėja važiuo tarnybiniiais reikalais į jai pavaldžią Mielagėnų vaistinę. Ją rado uždarytą, nes Mielagėnų vaistinė (nors ir rusė) buvo laido tuvėse – visiems įdomu, kaip laidojamas kunigas. tęsinys 9 psl.

ANTANAS RŪKŠTELĖ

Sugrįžimas (aliejus)

SVEIKATA

ALKOHOLIKUI PAGALBA GALIMA

Pagerinus mitybą, galima išvengti daugelio alkoholizmo negerovių.

Dr. Carroll M. Leevy

Pagerintas maistas ir vitaminų priedas gali apsaugoti nuo alkoholiu apsinuodijimo ir talkinti tokį apsinuodijimą gydant. Tik tam tikrų vitaminų priedas, o ne šratinis vitaminais gydymas (daugybę jų vartojant) talkina.

Nežiūrint kokios dietos laikysies, jei girtausi – save nuodysi, nes pats alkoholis veikia toksiškai, kaip nuodas. Jis tvirtino kad girtaujas nepaprastai pablogina savo mitybą – jam trūksta baltymų, vitaminų ir kalorijų. Todėl geriantieji svaigalus dažnai negaluoja dėl mitybos trūkumo pasirodančiomis negalėmis. Keturių jų pirmiausia paminėtinos: 1. Liežuvio uždegimas, 2. Mažakraujystė, 3. Įvairus nervų sukrikimas, 4. Per mažas kiekis kraujuje normaliai esamų nedideliais kiekiais žmogui būtinų maisto medžiagų. Jų tarpe svarbiausia taip vadinama Folate medžiaga. Jos trūkumas labai silpnina kūnui svarbios medžiagos (DNA) gamybą. Ji turi gamintis baltuose kraujo kūneliuose. Sumažėjus DNA kūne, mažta girtaujančio atsparumas prieš uždegimus. Todėl alkoholikai dažnai gauna plaučių uždegimą bei slogas.

Vienas vargas – ne vargas

Ne taip jau prazūtinga būtų, jei alkoholis vien šiaip žmonėm žinomas

negeroves sukelti. Bet kur tau! Alkoholikai ne tik menčiau minta, bet jie dar dviejų mitybos blogybių susilaukia: 1. Jų žarnose maistas reikamai nesusigeria į kraują, 2. Dalis susigėrusio iš žarnų į kraują maisto tinkamai nepanaudojama. Taip ir nukenčia kūno statyba. Tai paties alkoholio sukeltos blogybės. Taip ir ima riedėti pakalnėn alkoholio nuodingumas, o alkoholio menka mityba naikinta naikina organizmo audinius.

Mat iš maisto kepenys gamina kūnui reikalingus baltymus (proteina). Dr. Leevy atlikti bandymai su gyvuliais nurodo, kad vien badavimas ar vien alkoholis trukdo kepenims gaminti baltymus. O jei pasitaiko abu negerumai kartu: ir bloga mityba ir girtavimas – alkoholio žala, tada kepenų celių susiarymas būna taip sunkus, kad susitrukdo kepenyse baltymų gamybą. Mat iš maisto baltymų žmogus kitaip negauna naudos, kaip juos suskaldęs į sudėtines dalis (amino rūgštis), o kepenims tas amino rūgštis kūnui reikalingą vėl sugrupavus į atsakančius baltymus.

Alkoholikams reikia geresnio maisto.

Ne apkalbomis bei pamokymais padėkime alkoholikui, bet gerinkime jo mitybą. Atlikti tyrimai su chroniškais alkoholikais nurodo, kad jiems pagalba galima: galima sumažinti bei išvengti kai kurių būdingų alkoholizmo pasėkų. Nervų įvairiopa sukrikimas tvarkomas kaip priedas prie maisto, duodant šių keturių vitaminų: thiamina, pyridoxina, nicotinic acid ir pantothetic acid. Magnezijos duodama alkoholikui klejojant (delirium tremens).

Nereikia duoti vitaminų mišinio (įvairiausių vitaminų, įskaitant A ir D tabletes ar kapsules – vadinamos jos megavitaminus). Tokio gydymo propaguotojai nataria tokių vitaminų

mišinio duoti alkoholikams iki dvidešimt kapsulių per parą. Gyd. Frank L. Iber iš Marylando universiteto minėtame suvažiavime patarė nenaudoti gausius kiekius vitamino A ir D, o taip pat ir per daug nicotino acid vartojant, galima pakenkti kepenims.

Kol kas vien tik vitaminais, kaip nūnėjome, tvarkingai alkoholikus gydant, galima jiems sėkmingai padėti. Tai vienintelis „vaistas“ alkoholikui. Blogiausia, kad iki dabar nežinoma, kaip galima alkoholiką apsaugoti nuo kepenų cirozės – mirtinos ligos, jei nesiliaunama svaigintis.

Daugelis nustatymų alkoholio atžvilgiu

Daugelis mūsų šiuo šandien mano, kad girtauti yra lietuviška, žmoniška, tautiška, krikščioniška... Visai kitaip mano mokslininkai, atlikę tyrimus su gyvuliais. Gyd. Charles S. Lieber tvirtina, kad tinkamas maistas padeda alkoholikui tvarkytis, bet paties alkoholio nuodingumas viską suardo. Jis atliko tyrimus Bronx Veteranų ligoninėje ir Mount Sinajaus Medicinos mokykloje New Yorke su gyvuliais. Jiems jis pajėgė sukelti kepenų cirozę geriausiai juos maitindamas, bet 50 proc. dienos kalorijų suteikdamas iš alkoholio. Taip pat su žiurkėmis buvo atlikti tyrimai. Pas jas atsirado žarnų kraujavimas nuo vartojimo alkoholio. Kraujavimų didumas buvo proporcingas suvartoto alkoholio kiekiui. Tie su gyvuliais tyrimai buvo perkelti žmonėms. Tirta girtaujančių žarnų leivinės. Elektroninis mikroskopas parodė žarnų sienelių celių sudėtinųjų dalių pakitimus. Išėina, negalima turėti vilties, alkoholiką išgelbėti vien geru maistu, jei jis toliau girtaus; minėtame suvažiavime apie alkoholio žalą, kalbėjusieji trys gydytojai sutiko, kad reikia gerinti maistas girtaujantiems. Buvo pasiūlyta dėti vitaminus į degti-

ne, kurią alkoholikai vartoja.

Vitaminai alkoholyje netirpsta

Gyd. Iger tvirtino, kad dėjimas vitaminų į degtinę susidurs su sunkenybėmis. Viena, kad nebus skanu – tokios degtinės alkoholikas negeris; jis ras be vitaminų ką gerti. Antra, vitaminų tirpingumas alkoholyje sudarys sunkenybes. Gyd. Leevy tvirtino, kad vitaminų kūnas nepanaudos, jei kūnui truks baltymų. Jis siūlė sudaryti specialius maisto patiekalus tiems 30 proc. alkoholiku, kurie nepriima jokio gydymo.

Visi gydytojai džiaugiasi tame su važiavime, kad alkoholikas pripažintą ligą. Nors dabar dar nedaug kas galima padėti alkoholikui, bet ateityje tikimasi bus geriau. Dabar jau susekta, kad kepenyse, ilgai girtaujant, atsirandanti hialinui panaši medžiaga. Tada toks žmogus kenčia nuo blogos mitybos. Toiimesni tyrimai tikrai suteiks daugiau šviesos kepenų cirozės išsivystyme.

ISVADA. Alkoholizmas yra liga. Jos neplatinkime nei suėjimuose, nei viešuose bei privačiuose namuose. Keiskime savo papročius sveikesniais! Eikime pildyti Evangelijos; eikime gelbėti paklydusį – ligonį, susirgusį per nelemtus įpročius girtauti ir kitus girdyti! Vaisinimas degtine šiandien skaitomas ligos siūlymui. Užsiimkime visi statybiškais – kuriančiais darbais, neliks tada vietos alkoholizmo ligai. Visus dabar jau sergančius visi sutartinai (parapija, organizacijos, šeimos, ir pavieniai asmenys) eikime gelbėti – jiems prasmingą užsiėmimą savo talką suteikdami. Kitos išeities niekas nurodyti negali: tik visų sutartinu darbu girtaujantysis ims sveikti iš tikrai jam ankstybą mirtį nešančios negerovės.

Dr. Jonas Adomavičius.

Spalio mėnesiu

GALIMA... BET KUR

Jis dirbo Marsely, tarptautiniam uoste, laivų kroviku.

„Visas pasaulis, rodos, taip ima ir pereina per tavo rankas: apelsinai iš Alžiro ar Maroko, kava iš Brazilijos, Australijos Vilnos, bananai iš vidurinės Afrikos, kaučiukas iš Malėzijos, visokie javai iš įvairiausių pasaulio kraštų. Neengvas tas darbas. Neretai tenka palakstyti. Mat, garlaiviai ir valcys dažnai jau laukiami kitur – ir reikia pasispaut. Taip kasdien šimtai, net tūkstančiai maišų pereina per mūsų rankas ir ant mūsų pečių.

Nėr, aišku, dienos metu laiko nei pagalvot apie Dievą. O geriau, nebuvo. Dabar, kai sutikau kunigą-darbininką, dirbantį kroviku tam pačiam uoste, dalykai visiškai pasikeitė. Ir nusprendžiau ne-

praleist dienos neatkalbėjęs penkių rožančiaus paslapčių darbo metu. Ir pastebėjau, kad beveik kasdien įstengiu. Tik, aišku, negaliu užtikrint „Sveika, Marija“ skaičiaus. Dažniausiai pasitaiko daugiau negu dešimt. Viena „dešimtis“ kai kada užtrunka ir kokią valandą; ir nekartą pradėdau iš naujo. Bet tai nesvarbu! Kai mintim nors trumpai sustoju prie vieno ar kito Viešpaties bei Marijos gyvenimo vaizdo – „paslapties“, juntu, kaip dvasia atsigaišina; jaučiu pavyzdžiui, Marijos džiaugsmą Apreiškimo ar Pristatymo metu, ir maišai, kuriuos tempiu, tai savotiškas mano būdas prie to džiaugsmo prisidėti, nors raumenys ištempti, ir skauda.

Sopulingose rožančiaus paslapytyse aš jaučiuosi su Kristumi, kuris ar tai Alyvų Daržely, ar plakamas, ar ant kryžiaus merdėdamas, stebi, kaip aš čia, minias žmonių (ir krikščionių), kurie visiškai neboja į Jo širdies gerumą. Aš jaučiuosi su Jėu; ir aukojuos už juos.

Gi mintis apie Marijos garbę, tą atspindį Viešpaties garbės ir laidą mūsų dangiškosios laimės, kiek jėgos duoda mano dvasiai ir kaip perkeičia tą sunkų, kasdien vis tą patį, monotonišką mano darbą Jaučiu, kaip rožančius, kiekvieną mano sunkaus darbo dieną tartum persunkia kokia tai šviežia, kasdien nauja šviesa; ir jai duoda kitą atspalvį“

Pasiklausykim kito teiginio iš moterų pasaulio.

„Esu tekstilės fabriko darbininkė. Ir įstengiu kasdien apmąstyt nors tris rožančiaus paslaptis, nebent jau būčiau pervargusi, ar per daug triukšmingam skyriui, ar turinti mintinai vesti sąsąskaitybą. Bet ir tuomet, kai pasitaiko per eiti iš vieno fabriko skyriaus į kitą, vis atkalbu nors vieną „Sveika, Marija“, prisimindama kurią nors rožančiaus paslaptį“.

Šiuos liudijimus perduoda t.J. Loew, domininkonas, vienas pirmųjų kunigų-darbininkų (krovi-

ku misijos“ Prancūzijoje steigėjas.

Annik Carité yra seselė-darbininkė, kuri dirba vienam automobilių fabrike Prancūzijoje. Yra parašiusi ir knygą „Fabriko dienoraštis“.

Nuolatiniam mašinų bei motorų užesy, tarp visokių socialinių varžybų, priversta klausytis fabriko darbininkų blevyzgojimų ir keiksmų, kaip gali išverti ši seselė ir likti vienuole? Josios paslaptis – malda, „Dirbdama automobilių montavimo grandinėje kasdien įstengiau atkalbėti rožančių...“

Iš kitų darbininkų neišsiskirianti seselė-darbininkė automobilių fabrike ir kalbamas rožančius ne jaukioj koplytėlėje, ir net ne gražiai nusiteikusioje šeimoje, o montavimo grandinėje, ar kraunant ir iškraunant uoste laivus bei dirbant tekstilės imonėje, argi ir čia ne ženklas, kad laikai keičiasi – ir kad malda galima betkur?

Praganius

Jaunystės Aidas

BŪDAS GAUTI VANDENS DYKUMOJE

Normaliomis temperatūros sąlygomis žmogus be gėrimo gali gyventi neilgiau, kaip 10 dienų, bet aukštesnė temperatūra (apie 120 F) šį laikotarpį sutrumpina iki dviejų dienų. Tačiau kai kada galima šią aukštą temperatūrą panaudoti vandeniui iš žemės iščiulpti. Šiam tikslui reikalinga tik paprastas plastikos lapas, kastuvėlis duobei iškasti ir puodukas kondensuotiems vandens lašams surinkti.

Beveik bet koks permatomos plastikos lapas, maždaug 6 x 6 pėdų didumo, tinkamas naudoti, tačiau rekomenduojama "Tedlar" plastika. Vandens lašai geriau suteka į puoduką ir jų mažiau prarandama, naudojant šią rūšį, vietoj paprastos polyethylene. Naudojant pastarąją, kuri yra gana plona, reikia būti atsargiam, kad jos nesuplėšytum. Ją saugiau naudoti sulenkus dvigubai. Bet polyethylene plastikos geroji ypatybė yra ta, kad ji labai lengva, patogi įpakuoti į kuprinę.

Vandens distiliatorius yra labai paprastas: iškasama duobė (24 iki 30 colių gylio ir 36 iki 42 colių diametro viršuje), kaip parodyta brėžinyje. Duobės krantai viršutinius šešis colius turi būti kiek galima statesni, o giliau kasant bandoma padaryti galimai didesni paviršius.

Puodukas pastatomas duobės centre; naudoti virimo puodą, tuščią kavos dėžutę arba net iš aliumininio ar vaškuoto popieriaus susuktą indelį.

Iškasus, duobė uždengiama plastikos lapu, paliekant plastiką gana laisvą, o iškasta žemė supilama ant plastikos kraštų. Apkaup-

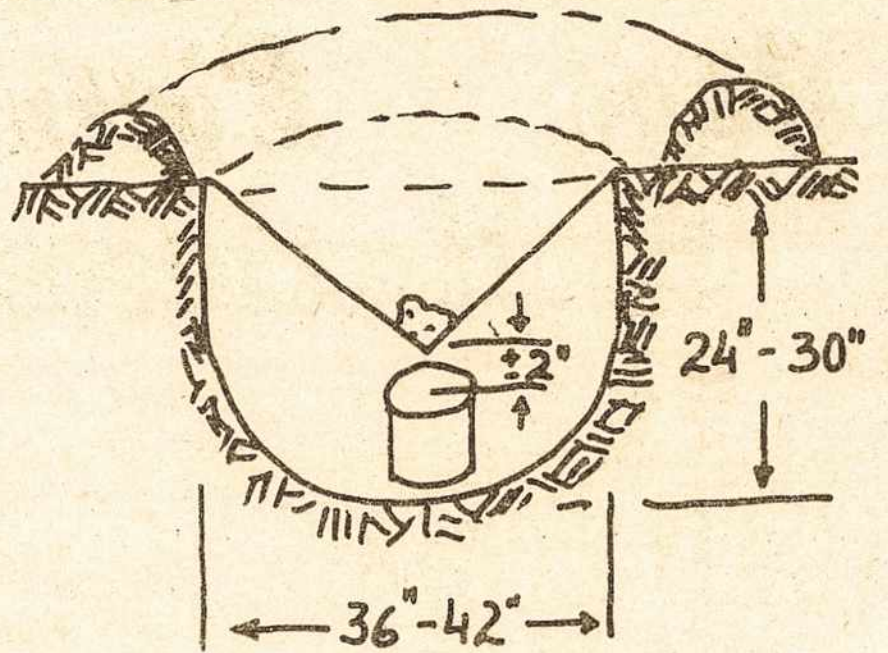
ta žemė laiko plastiką vietoje ir neleidžia vandeniui išgaruoti. Mažas akmenėlis ar sauja žemės uždėdama ant plastikos, ją įtemptai taip, kad plastikos žemiausia daly būtų porų colių virš puoduko.

Geriausias laikas distiliatorių statyti yra ankstyvas rytas. Saulės spinduliai praeina pro plastiką, pavirsta į šilumą ir išgarina drėgmę. Orui prisisotinusi vandeniu, garas pradeda kondensuotis į lašelius ant apatinės plastikos pusės. Lašeliai vis didėja ir pradeda riedėti žemyn ir lašėti į puoduką. Dažniausiai užtrunka apie valandą ar ilgiau, kol kondensacija prasideda, bet pradėjus lašėti, procesas tampa gana greitas.

Vandens kiekis priklauso nuo duobės drėgnumo. Todėl kiekybę galima pakelti, dedant į duobę vandens turinčių augalų. Dykumoje galima šiam tikslui naudoti mažais gabaliukais sukaptus kaktu-

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS:

Prieš „Nemuno“ šokių repeticiją nuo dabar perkeliama į 11 val., repeticijos pertraukos metu.

sus. Duobės vieta irgi yra svarbu, nes nuo to taip pat priklauso vandens kiekybė. Jeigu įmanoma, duobė turėtų būti kasama slėnyje ar griovyje, kur normaliai žemė yra drėgnesnė.

Gautasis vanduo yra distiliuotas, švarus ir tinkamas gerti. Jo skonis keistokas: galima sakyti - visai beskonis; tai yra distiliuoto vandens ypatybė.

Šis būdas taip pat gali būti naudojamas išskylaujant kalnuose, medžiojant ar kitur. Atsargiai išimant puoduką, ta pati duobė naudojama kasdien, kadangi į paviršių drėgmė nakties metu vėl pakyla iš požeminių šaltinių.

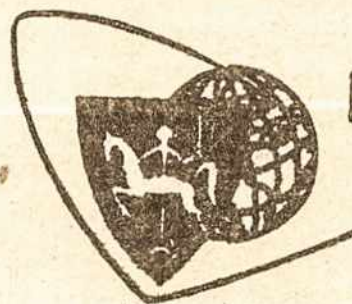
(„Perkūnsargis“)

PLJK KALENDORIUS

Spalio 11, 20:00 val. Jaunimo namuose, Vila Zelina, Organizacijų - bairų komisijų atstovų posėdis.

Spalio 12-13, Argentinos, Brazilijos, Urugvajaus atstovų pasitarimas, Porto Alegre.

Spalio 27, nuo 11:00 val. Jaunimo studijų diena PLJK klausimais, dr. V. Kudirkos mokykla, Rua Lituânia.

III PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

TERCEIRO CONGRESSO MUNDIAL DA JUVENTUDE LITUANA

Rua das Glórias, 927-B - Vila Bela - 03147 São Paulo, SP - Tel (011) 63-5723, 274-0034

ANKETOS SUGRĮŽTA

PLJK Būstinė telefonu ir laiškais ragino jai gražinti kongreso anketas, kuriose pažymima, kaip prie kongreso darbu prisidės asmuo ar šeima.

Paštu, asmeniškai ir per parapijas jai gražinta nemažai anketų. Būstinė laukia dar daugiau.

SEKANTI STUDIJŲ DIENA

bus dr. V. Kudirkos mokykloje, Rua Lituânia, Mooca, spalio 27 d., sekmadienį nuo 11 val., su užkandžiu. „Nemuno“ repeticija įvyks prieš JK posėdžius.

KALBĖJO APIE KONGRESĄ KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SAJUNGOS POSEDYJE TORONTE

Gabija Juozapavičiūtė, kuri Brazilijoje praleido keletą savaitių ir talkino JK ruošoje, rašo, kad Kanadoje LJS valdybos posėdyje rugsėjo 26 plačiai aptarti Jaunimo kongreso reikalai.

KLJS valdyboje yra: Almis Kuolas, pirmininkas; Gabija Juozapavičiūtė, vice-pirm.; Rūta Čepaitytė, sekr.; Romas Puteris, išdininkas; Ramutė Birgelytė, organizuoto jaunimo ryšininkė; Silvija Šarkutė, neorganizuoto jaunimo ryšininkė, ir Algis Čepas, techniška pagalba.

LAIKAS PATOGUS

III-iojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso laikas, nuo 1975 XII 20 iki 1976 I 6 valdybai atrodo tinkamiausias.

Valdyba kalbėjo ir apie galimybes užimti visą lėktuvą kelionei į kongresą, kadangi kelionė išėitų daug pigiau.

Kaip jau buvo Argentinos-Brazilijos-Urugvajaus bendruose pasitarimuose kalbėta, Kanados LJS valdybos posėdyje irgi iškilo mintis, kad kongreso sporto žaidynės turėtų vykti stovyklos metu.

ATSTOVŲ SKAIČIUS

Antrajame Kongrese iš viso buvo 250 rinktų atstovų iš keliolikos kraštų. Po jo buvo nutarta, kad trečiajame kongrese būtų tik pusė šio skaičiaus, nes tada yra lengviau ir geriau tartis, bendrauti.

Kanada pereiname kongrese turėjo 35 atstovus, tai šiame kongrese turėtų tik apie 15. O vietovių, kurios galėtų atstovų turėti yra bent 18, neskaitant įvai-

rių jaunimo organizacijų.

Apie parodas valdyba užsiminė, kad gali būti keblu pervežti meno rodimus per įvairių valstybių sienas.

KOLONIJOS ATSTOVAI KONGRESO ASEMBLÉJOJE RUGSĖJO 22 BUENOS AIRÉSE PAPILDO JK KOMITETA

Kongreso komitetų susirinkimas rugpiūčio 6 nutarė rugpiūčio 22 sukviesti labai plataus masto asamblėją JK reikalais, pasitaręs šiuo klausimu su ALOST, ALSusivienijimo, ALCentro ir Birutės draugijos pirmininkais.

Rugsėjo 22 d. pasitarime dalyvavo ALOST pirmininkas, lietuvių parapijos „Laiko“ atstovai, ALCentro ir ALS pirmininkai, Birutės draugijos, Aušros choro atstovai, „Balso“ redaktorius ir jau veikiančių JK komitetų nariai. Raštu dalyvavo Rosario miesto parapija ir Lietuvių Bendruomenė.

Tarp svarbesnių nutarimų buvo priimta, kad prie Kongreso organizacinės valdybos prisidės kiekvienos lietuvių organizacijos atstovas.

Posėdyje visos dalyvaujančios organizacijos pritarė kongreso ruošos eigai ir pasižadėjo prisidėti, kiek tik gali. Tuo reikalu rezoliucija buvo pasirašyta sekančiame posėdyje Lietuvių Centre spalio 6 d.

ORGANIZACIJŲ - KOMISIJŲ - BAIBŲ ATSTOVŲ POSĖDIS ĮVYKS JAUNIMO NAMUOSE ŠI PENKTADIENI, SPALIO 11, 20 val., KARTU SU BRAZILIJOS JK KOMITETO VALDYBA.

Mindaugo broliai ir jų bičiuliai gauskas, kurio skautiško gyvenimo nuotraukų matome ir Sk. Aide, p. S. Kaunelienė ir šiaudinukų instruktorė p. G. Urbonienė. (J.A.V.) („S.A.“)

Mūsa Lietuva Mažiesiems

SKAITYTOJAI rašo

COMENTÁRIOS DOS PARTICIPANTES DO ACAMPAMENTO

Gostei muito do acampamento – David Lukaševičius Barbara Lima, 10 anos. Eu achei que foi cansativo porque tive que correr muito de certas meninas. Marcos P. Machado.

Apesar de ser poucos dias, a temporada foi boa, com todos alegres – Douglas Rudolfo Saldys, 11 anos.

O acampamento, apesar de o tempo não estar muito legal, deu para a gente conversar bastante. Fizemos bastante brincadeiras e a comida foi ótima Danutė Silickas, 13 anos.

Eu gostei, pois achei que o pessoal estava mais unido. E também tinham um ideal: manter a LITUANIA independente e unida. – Ainda sendo de fora, achei muito LEGAL – Catherine Elizabeth Nadas, 15 anos (de São José dos Campos).

Eu achei legal – Benício Lukaševičius Barboza Lima, 12 anos.

O acampamento foi espetacular e bem organizado apesar da chuva no sábado, eu gostei. Paulo Mekšėnas, 14 an.

Eu gostei do acampamento., porque foi animado.

Gostei muito deste acampamento onde passamos horas e momentos alegres-Nilza Guzikauskas.

Desta vez, a comida e os refrescos estavam bons. Não faltou nada. Pena que durou tão pouco tempo. Também, no primeiro dia, choveu. No 2º melhorou um pouco. No todo foi bem-Claudio Butkus, 14 anos.

Nesse acampamento eu aprendi a amar e também a ficar na fossa-Beatriz Bacevičius, 13 anos.

Bom, porém poderíamos ter mais tempo livre. acampamento de mais

tempo e numa praia. –Heitor Lipski, 13 anos.

Não tenho muita coisa para falar porque foi ótimo. Eu gostaria de ser uma semana. Artur Pavilionis, 11 anos.

Gostei. – André Pavilionis, 5 anos.

Achei legal o acampamento, foi bem organizado e, a casa é muito bonita – Eliane Korsakov, 11 anos.

Jóia – Eduardo Greičius, 15 anos.

Eu gostei do nosso acampamento, mas só que estava um pouco sem atividade. Apesar de tudo foi bacana e gostei bastante – Reinaldo Lukaševičius Barobsa Lima, 17 anos.

Eu achei o acampamento muito bom, bonito, etc. – Márcia Pavilionis, 8 an.

O QUE VOCÊS ACHAM DA MISSA?

(Resumo de comentários após a palestra sobre a Missa no acampamento de 28 a 29 de 9 em Mailasqui)

É uma espécie de alimento espiritual que toda pessoa necessita.

Uma de agradecer a Deus tudo o que a gente tem.

É algo que sinto falta quando não vou.

É livrar-se do velho e entrar no novo: velho é o que a gente se arrepende e não quer mais; novo é o que Cristo nos ensina.

É fazer uma revisão do que a gente fez durante a semana.

É um lugar onde a gente se arrepende dos males que fez.

É uma forma de entender o que Deus nos diz na Bíblia.

Encontro com Deus, ver e falar os pecados que a gente tem, e agradecer o que Deus nos dá.

Entrar em contato com a vida de Cristo e amar mais.

É um meio para a gente ver tudo que a gente fez de bom e de ruim.

É um encontro com o Pai e algo que fortalecesse para a semana.

É através da missa que encontramos a comunidade.

RŪTELĖ E OS ESCOTEIROS ACAMPARAM EM MAILASQUE

Dia: – 28 e 29 de setembro de 1974

Local – Sítio do professor Geraldo em Mailasqui

Partimos às 14 horas do pátio da Ramovė e chagamos às 16 horas.

A participação foi do grupo Rūtelė e dos Escoteiros. Todos estavam empenhados para mais uma nova atividade, e dispostos a demonstrar a sua sabedoria em conjunto.

Apesar do tempo que não nos ajudou, a tarde foi esplendida, pois todos participaram mesmo não podendo sair da casa.

Durante o programa da fogueira, acendemos a lareira, e as crianças já, cada qual com seu grupo formado, apresentaram os programas.

No domingo acordamos cedo e haste-

amos a bandeira, tomamos café e as crianças tiveram ensaio de danças. Logo após o ensaio, tivemos uma reunião de escoteiros onde todos participaram, debatendo assuntos que se referiam ao escotismo e a historia da Lituânia.

A tarde, tivemos as atividades criativas, que através de pintura as crianças puderam demonstrar o senso de criatividade e espírito.

Em seguida, o Sr. Haroldo e Dna. Aldona Lipsky, deram uma palestra sobre a missa; aproveitando, agradecemos a colaboração que nos foi prestada, pois todos juntos pudemos sentir e entender melhor a missa.

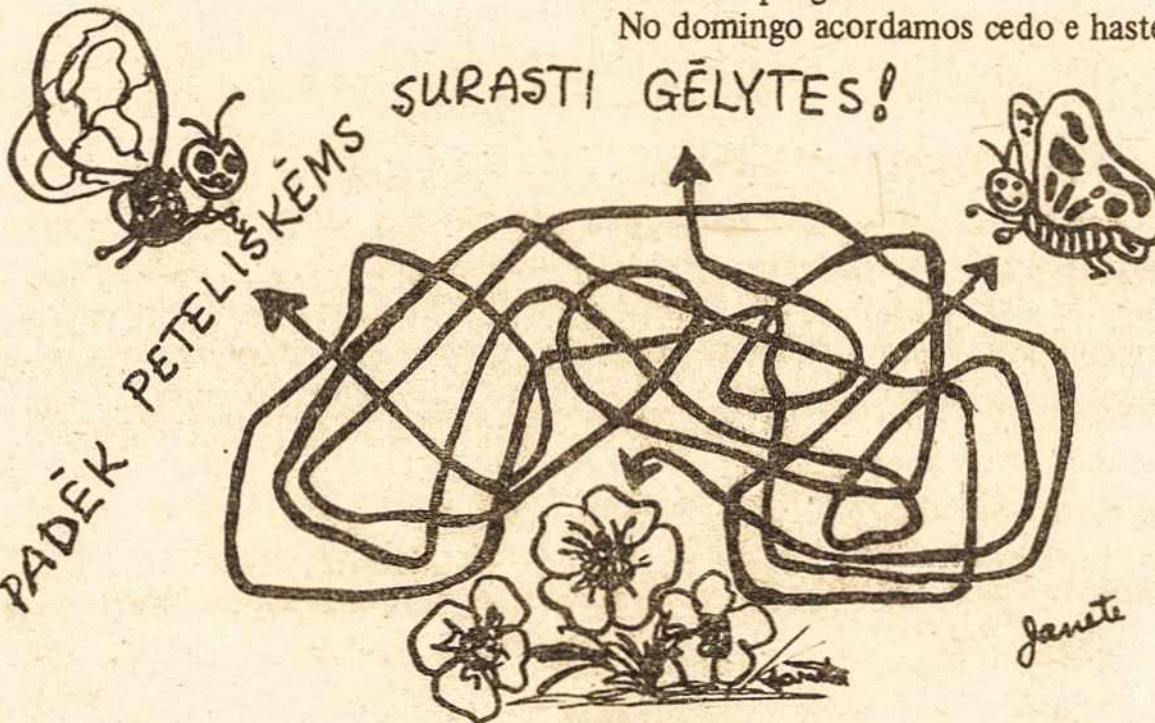
Também devemos agradecer ao Sr. Pedro Šimonis que nos emprestou o seu carro para que pudessemos sentir a emoção acima descrita.

Agradecemos também: à Sra. Albina e Algimantas Saldys por transportar o pessoal, à Sra. Maria Berbel, que se dedicou à cozinha, e por sinal muito bem. Ao Roberto Bilevičius (Tuca), Sandra Saldys e Alice Lukaševičius, que coordenaram a garotada e fizeram com que os dois dias fossem agradáveis.

Um especial agradecimento à Dna. Eugėnia e Sr. Vitor Bacevičius, que mais uma vez demonstraram o esforço e a boa vontade, fazendo com que as crianças pudessem realizar algo de agradável, novo e aproveitável.

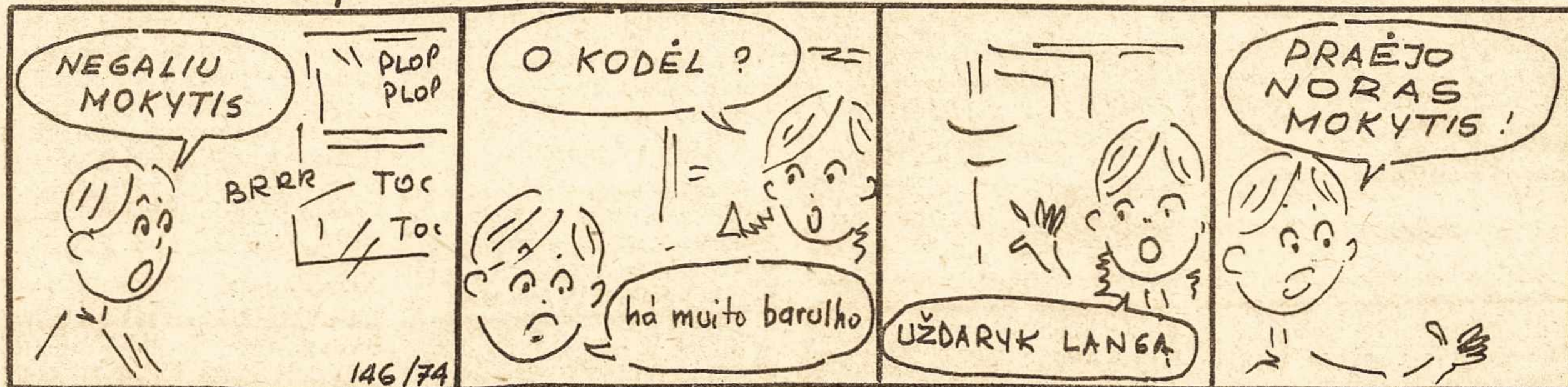
E por fim, aos casais que foram para nos dar um melhor incentivo.

– Antanas Aleknavičius

IRUTĖ IR KĖSTUTIS

D. BASTYS

Literatūra · Dailė · Mokslo

“Naujųjų Metų istorija”

Birutės Pūkelevičiūtės premijuotasis romanas

PR. NAUJOKAITIS

1973 m. “Draugo” romano 23-jo konkurso premiją laimėjo Birutė Pūkelevičiūtė už beletristikos kūrinių “Naujųjų Metų istorija”. Premijos šiai autorei yra ne naujiena. Ji jau anksčiau yra laimėjusi “Draugo” romano du konkursus: “Aštuoni lapai” (1956) ir “Rugsėjo šeštadienis” (1969). Be to, autorė laimėjo PLB jaunimo dramų konkurso premiją už dramatišką pasaką “Aukso žąsis” (1961) ir “Fraternitas Lithuanica” eilėraščių konkurso premiją už eilėraščių “Paskutinis birželis” (1972).

Naujajame romane — “Naujųjų Metų istorijoje” rašytoja pro vienos paros įvykius praskleidžia gilesnius penkių žmonių gyvenimo sluoksnius. Veiksmas vyksta “Amerikos slidininkų rojuje” Aspene, Colorado valstijoje. Veiksmas prasideda paskutinės metų dienos priešpietį ir baigiasi ankstyvą Naujųjų Metų rytą. Veikia tik penki asmenys — dvi moterys ir trys vyrai. Vietos kalnų grožis pasakojimui teikia egzotikos ir savotiškos romantikos. Veikėjų negausumas ir laiko trumpumas leidžia autorei stipriai susitelkti į vaizduojamų asmenų vidaus atskleidimą, į jų pagrindinius charakterio bruožus. Romanas sudarytas iš 6 savyje užbaigtų epizodų. Pirmasis epizodas “Moterys” egzotiškame gamtos fone supažindina su abiem romano moterimis — Stefa Morkūniene, gydytojo žmona, ir Vile Gedviliene, draudos agento žmona. Abi moterys gana ambicingos, bet skirtingų, kontrastinių charakterių. Vilė-Vilija yra buvusi balerina, turėjusi net pasisekimo bei vilčių ir amerikiečių scenoje, gyvena menininkės fantazijomis, net apie savo jaunystę pasakoja būtų ir nebūtų istorijų. Labai nepatenkinta yra savo vyru Edvardu, kuris ją priverstė pasitraukti iš teatro, o pats nesugeba svetimame krašte materialiai prasimušti į viršūnes. Menininkės garbė ir gyvenimo prabangos teikiama laisvė buvo ir tebėra Vilės idealai. O jų siekimą sukliudė jos vyras, už tai jam ir negaili karčių priekaištų.

Stefa Morkūniene yra daug kuklesnė, praktiška ir taupi moteris. Savo pastangomis ji laimėjo vyrą-daktarą: išvykusi slaugės darbams į Kanadą, ji sugebėjo atsiimti ir sužadėtinį Paulių, jį išlaikyti, kol baigė medicinos mokslus, ir paskui pasiimti vyrą. Tačiau pinigine parama ir meile dažnai nesiderina. Taip atsitiko ir Morkūnų šeimoje:

tarp vyro ir žmonos nėra darnumo, pavartota moralinė prievarta atsiliepią jų santykiuose.

Vilė ir Stefa ginčijasi įvairiais klausimais, susikerta jų charakterių polinkiai ir asmeniniai norai. Iš tų ginčų ir susikirtimų skaitytojas jau gali susidaryti vaizdą, kas jos yra ir kaip tokie charakteriai susiformavo.

Antrasis epizodas “Vyrai” naveda skaitytoją į suomišką pirtį, kur vyrai po slidinėjimo vanojasi. Edis ir Paulius yra draugai dar iš gimnazijos laikų. Dėlto ir jų pokalbiai atviri, kartais truputį ciniški, bet vaizdingi ir įdomūs, papildą šeimų santykių vaizdą, apmestą ryškiais metmenimis jau pirmajame epizode. Temperamentingesnis atrodo Edis, nuosaikesnis, ramesnis yra Paulius. Pirtyje vyrai susijažsta ir su penktuoju — svarbiausiu romano personažu, su stambios statybos bendrovės savininku — Vincu Naru. Šis simpatiškas turtuolis pakviečia Morkūnus ir Gedvilus Naujus Metus sutikti jo rezidencijoje už miesto.

Trečiasis epizodas “Kvintetas” ir ketvirtasis “Naujieji Metai” vaizduoja Naujųjų Metų sutikimo puotą Naro prabangioje viloje. Jau važiuojant automobiliu, tarp vyrų ir moterų vėl iškyla naminiai, kasdieniniai ginčai, ypač Vilė nesigaili karčių pipirų savo Edžiui. Naras svečius sutinka draugiškai, vaišina lietuvišku nuoširdumu. Tarp Vilės ir Naro užsimezga kažkoks nuoširdus draugiškumas. Edis tai pastebi ir reaguoja beveik atvira Naro asmens ir elgesio kritika. Pauliui nelabai sekasi santykius išlyginti. Vilė čia ir papasakoja tikrąją “Naujųjų Metų istoriją”, kai ji, balerinos žydėjimo laikais, būdama dar netekėjusi, vieną Naujųjų Metų sutikimą šventė su pirmą kartą sutiktu vyru V. Naruševičium, kuris pas ją tą vakarą atvyko pagal jos klaidingą adresą pasiųstą kalėdinį sveikinimą. Tas pūslėtomis rankomis statybos darbininkas Naruševičius tą naktį nesigailėjo jokių išlaidų, kad tik pradžiugintu ir patenkintu gražuole kylančią baletą žvaigždę. Žinoma, romantiški nuotyčiai tada ir baigėsi rytui švintant. Vilei tai buvo epizodas, o Naruševičius tai giliai išgyveno. Ir iš tolesnio pasikalbėjimo čia pat paaiškėjo, kad šių namų šeimininkas ir yra anas buvęs statybos darbininkas Naruševičius. Šeimininkas iš karto pažino Vi-

Birutė Pūkelevičiūtė, anksčiau laimėjusi nevieną premiją už savo kūrinius, vėl gavo premiją už romaną “Naujųjų Metų istorija”

Paskutinis epizodas “Saulėtekis” atneša betgi visai nelauktą likimo sprendimą. Naras veža Vilę savo automobiliu į miestelį. Veža susijaudinęs, išgyvendamas savo laimės ekstazę. Automobilis lekia per dideliu greičiu. Pirmiesiems saulės spinduliams apšvietus kalnus, barzdutų jaunuolių vairuojamas automobilis, važiuodamas ne savo kelio puse, trenkia į Naro automobilį. Vairuotoją vietoje užmuša, o Vilę išmeta toli į minkštą pievą ir tik gerokai sutrenkia. Taip fatališkai baigiama “Naujųjų Metų istorija.”

Romanas parašytas su kūrybiniu polėkiu. Kiekvienas sakinytis yra literatūriškai išbaigtas, vaizdas, taiklus, ritmingas, bet neperkrautas. Charakteriai nebanalūs, pakankamai išryškinti, psichologiškai tikri. Kompozicija — perspektyviška, nuosekliai vedanti veiksmą į numatytą sprendimą. Gal pėrimasis pirtyje galėjo būti kiek ir patrupintas, o to vietoje daugiau vaizdų būtų duota Naro ekonominiams iškilimams. Bet ir dabartinėje proporcijoje Naras yra ryškus, gyvas žmogus. Gyvi ir kiti veikėjai.

Romanas savo nebanaliais, gyvenimiškais žmonėmis, naujųjų ateivių lietuvių pramoginiais ir kasdieninės buities vaizdais, egzotiniu fonu bei šiltomis vaizdavimo spalvomis yra šviesus spindulys mūsų išeiviškoje beletristikoje.

(Tév. Žib.)

lę, o ši atpažino buvusiu nuotykių herojų iš kaikurių Naro posakių. Tas epizodas baigiasi tuo, kad Vilė visiškai pikta susikerta su savo vyru ir nesutinka kartu važiuoti namo.

Penktasis epizodas “Karalius Strazdabarzdis” vaizduoja pasilikusios Vilės ir Naro atviresnį pasikalbėjimą. Paaiškėja, kad Vilė giliai buvo įaugusi į Naro širdį: jis sekė jos karjerą, lankė baletų spektaklius, grožėjosi jos šokiu. Jis pasisako, kad visą laiką turėjęs Vilę mintyje ir širdyje.

Gal kiek ir permažai autorė parodo kelią, kuriuo naujasis lietuvis emigrantas iš paprasto darbininko tapo garsios statybos bendrovės vadovu ir savininku. Naras darbštumu, gabumais ir ištverme prasimušė, išsilavino ir praturtėjo. Šitie laimėjimai žavi ir Vilę, nes Naro pasiekta prabanga yra ir Vilės idealas. Bet ir savo viduje Naras nėra tuščias ir banalus. Jis pakankamai prasilavinęs, inteligentiškas, jautrus, suprantas meninių siekimų žavumą. Tai ir atrodo, kad šį kartą Naras bus Vilę laimėjęs. Jis ir ryžtasi dabar jos iš savo akių taip lengvai nepaleisti.

Paminklas Imanueliui Kantui Karaliaučiuje, pastatytas jo miestiečių lėšomis. Ar paminklas ir dabar tebestovi — nežinoma.

KARALIAI IR BULVĖS

Tokiu pavadinimu Liudas Dovydenas neseniai išleido labai gražių pasakų knygą. Verta ir suaugusiems jas pasiskaityti. Čia duodame vieną –

KODĖL AŠ NIEKO NETURIU?

Tęsinys iš praeito numerio

- Kur tu gavai tuos drabužius?
- Tai mano pačios.

Pirklys visaip teiravosi, tačiau vargšas vis kartojo, kad tai jo pačios drabužiai.

– Aš tau atiduosiu visą savo turtą, jeigu tu įrodysi, kad tai tavo žmonos. Tu juos pavogei!

– Tai mano žmonos – kartojo driskius. Tai labai užpykdė pirklį. Jis pakvietė policiją ir policijai girdint pakartojo, kad jis atiduosi visą savo turtą jeigu driskius įrodys, kad tai jo žmonos drabužiai.

– Kurgi yra tavo patį?

– Ji už miesto ant akmens laukia manęs sugrįžtant.

Nebuvo ką daryti – policija, pirklis ir nuėjo, kur nuvedė Mykolas. Ji sėdėjo ant akmens už miesto. Ir, ten tuojau visi pažino karalaitę. Ji buvo vienintelė karaliaus dukterė.

– Kam jūs varginat šitą žmogų, tai mano vyras.

Nuleido nosį pirklis, nes turėjo turtus atiduoti vargšui ir jo žmonai.

Persikėlė vargšas ir karalaitė į pirklio namus, užsikūrė pečių pasišildyti prie savos ugnies. Sėdi abu prie ugnia-kuro ir kalbasi, kaip pradėti gyvenimą. Visko yra pirklio namuose, net dideli seifai pinigams laikyti, bet, matyt, pirklys išėjo su nuleista nosimi ir nusvirusiais kišeniais, – seifai buvo tušti.

Kaip sutarė prie židinio, karalaitė nuaudė juostą, išsiuvinėjo brangiais ak-

menimis ir liepė vargšui parduoti tur-guje.

Mykolas užrišo ant ilgos lazdos juos-tą (mat, prastas žmogus), eina per tur-gų, viršum galvos iškėlęs juostą, ir šaukia:

– Parduodu juostą, parduodu juos-tą.

Taip bevaikščiodamas po miestą su juosta, vargšas sutiko pirklį, kuris vienintelis visam mieste pardavinėjo tokias juostas.

– Iš kur tu gavai tokią juostą?

– Tai mano pačios.

– Prisipažink, kad pavogei.

– Tai mano pačios.

Taip jiems besiginčijant, prisirinko daugiau pirklių. Pirklys už pirklį, kaip varnas už varną, visada užstoja. Taip ir dabar, – visi ėmė tvirtinti, kad tai vog-ta juosta, nors vargšas vis kartojo:

– Tai mano pačios.

Sudėjo pirkliai du tūkstančiu auksi-nių ir pasakė:

– Jeigu tu įrodysi, kad tai tavo pa-čios juosta, du tūkstančiai auksinių ta-vo. Jeigu tu meluoji, nukirsim tau galvą.

Kada vargšas nuvedė pirklius pas karalaitę, jinai ir sako:

– Kam gi mano vyrą varginate?

Nusigando pirkliai ir atidavė pinigus ir sugrįžo namoliai, it šunį lupę.

Dabar buvo visko gana. Židinyje kū-renosi ugnis, seife buvo pinigų. Gyve-na vargšas ir karalaitė laimingai.

Netrukus atsiunčia karalius tarnus pirkti tiek ir tiek, tokių ir tokių pirki-nių.

– Tegu pats karalius atvažiuoja, – sako karalaitė, – kitaip neduosime pir-kinių.

Sugrįžę tarnai ir sako, kad taip ir taip, pirkinis duos tik pačiam karaliui.

– Kaip? Ar pats karalius turi važiuo-ti? Gerai, pakinkykit arklius.

Pakinkė. Ir išvažiavo karalius. O ka-ralaitė gerai žinojo tėvo pyktį, tai ji po viršutiniams drabužiais pasivilkė šarvus iš kieto plieno, kietesnio už karaliaus širdį.

Atvažiuojo karalius, iššoko iš karie-tos ir tiesiai prie karalaitės. Kad duos kardu per pečius. Kardas atšoko. Dabar karalius iš pykčio atsikvošėjo ir pažino savo dukterį. Negalėjo jis atsistebėti.

– Kaip tu čionai patekai?

Taip ir taip, tas ir tas. Apsakė kara-laitė, kaip ji pateko, kaip viskas atsit-ko. Ir sakys karalaitė:

– Juk negali būti mūsų karalijoje žmogaus, kuris nieko neturėtų.

– Tavo tiesa, dukra.

Ir grįžo karalius, vežinas prekėmis, kokių buvo užsakęs.

Netrukus pas vargšą ir karalaitę at-vyko karaliaus pasiuntiniai pasakyti, kad karalius pusę savo karalijos užrašė dukrai ir jos vyrui.

Ir susėdo vargšas ir karalaitė į auk-su ir sidabru tviskančią karietą. Dvyli-ka arklių, karčius vėjuje kedendami, bė-go risčia. Karieta didelė, tai aš maniau, kad ir man bus vietos gana. Aš atsitū-piau užpakalyje ant asies, nors kiek var-gingai, bet gi karališkoj karietoj nukelia-vau į karališkus rūmus. Ten jau buvo paruoštos sutiktuvės, ten jau grojo mu-zikantai, nes tai buvo vargšo ir karalai-tės vestuvės. Aš viską girdėjau, mačiau ir surašiau.

IMMANUELIS KANTAS

(1724 - 1974)

Immanuėlis Kantas gimė Karaliaučiuje 1724 balandžio 22 d. Šiomet sueina 250 me-tų nuo šio pasaulinio garso filosofo gimimo dienos.

Immanuėlis Kantas iš tė-vo pusės buvo lietuvių kil-mės. Jo protėviai kilę iš Kantvainių (tarmiškai – Kantvonų) sodybos, Klaipė-dos apskrityje. Kantvainiai yra žemaitijoje dažnai sutin-kama pavardė. Senuose vo-kiečių dokumentuose šis pa-vardė buvo rašoma įvairiai, pvz. Kantweyner, Kant Wayne, Wayne Kant ir kitai. Iš šios Kantvainių giminės kilo Immanuėlio pro senelis Richardas Kant'as, turėjęs apie 1667 viešbutį Verdainėje, šalia Šilutės, Klaipėdos priemiestyje. Iš Klaipėdos jis vėliau persikė-lė Tilžėn. Anso sūnus Jo-nas Jurgis, kuris dar lietu-viškai kalbėti mokėjęs, apsi-gyveno kaip balnius Kara-liaučiuje, kur vedė vokie-taitę Anną Reginą Reute-rytę. Tai šioje mišrioje šei-moje ir gimė 1724 Imma-nuėlis Kantas, filosofas.

I. Kantas mokėsi Kara-liaučiaus Fridericianum ko-legijoje, universitete studi-javo matematiką, fiziką ir fi-losofiją, 1755 išgijo dakta-ro laipsnį ir pradėjo dėsty-ti universitete. 1770 tame pačiame Karaliaučiaus uni-versitete tapo ordinariu profesorium. Kantas parašė dešimt su viršum žymių filosofijos mokslo veikalų. Jis mirė 1804 vasario 12. Kantas liko nevedęs, gyveno asketiškai, bet mėgo pietau-ti su draugais, kurie vėliau paskelbė savo atsiminimus apie jį. Gyvenimą Kantas

nugyveno iš Karaliaučiaus niekur neišvykęs.

Nors I. Kantas savo lie-tuviškos kilmės pats aikštėn nekėlė, bet manoma, kad ja-me nebuvo dar užgesęs lie-tuviškas jausmas. Tatai jis išreiškė savo 'Vieno bičiulio prierašu' prie trijų jo drau-gų prakalbų 1800 Karaliau-čiuje išėjusiam Kristijono Gottlybo Mielcke's lietuviš-kai-vokiškame ir vokiškai-lietuviškame žodyne, kuria-me Kantas pabrėžiamai pa-sisakė už lietuvių kalbos iš-laikymą tiek mokyklose, tiek bažnyčiose, sykiu iškel-damas teigiamus lietuvinin-kų būdo bruožus, o taip pat šitokio vertingo būdo tau-tos išlaikymo naudingumą valstybei bei lietuvių kalbos svarbą mokslui.

Kadangi Kantas stovi eilėje žmonių, kuriuos pasau-lis pripažįsta didžiausiais, tai jo žodžiai už lietuviš-ką kalbą ir lietuvių tautą tur kiekvienam lietuviui pa-raginimu būti, visur ir visa-dos už savo kalbą įstoti ir jos neišsižadėti" – rašė Anas Bruožis 1920 Tilžėje.

Šiomet I. Kanto jublie-jui atžymėti Vokietijoje iš-leidžiamas specialus 90 pfe-nigų pašto ženklas. I Kanto jubiliejų Vokietijoje ypatin-gai iškelia ir su pagrindu juo didžiuojasi jo artimiausieji tėvynainiai – tremtiniai vokiečiai rytprūsiečiai (Plg. "Das Ostpreussenblatt" Fol-ge 1, v.5. Januar 1974, p.11). Ši straipsnį skaitant betgi nustebina nepagrįstas lietuvių užpuolimas bei mokslo rezultatų iškraipy-

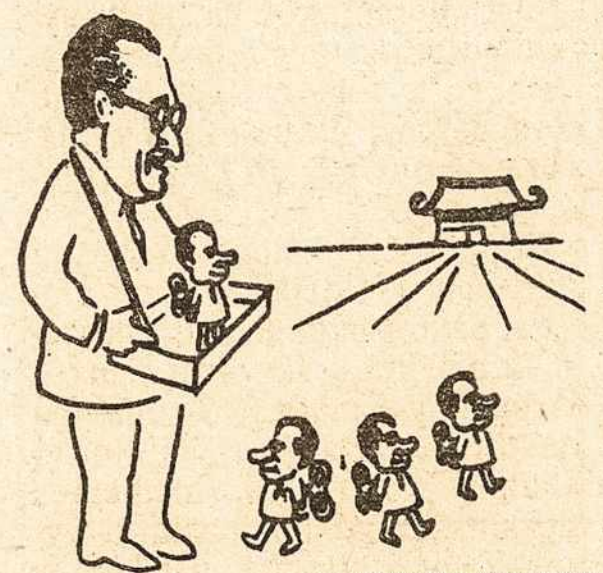
mas, kas vargiai suderina-ma su Kanto moralės ir taikos idealizmu!

Lietuviai I. Kanto sau ne-sisavina. Kantas pats savo tėvą manė skotų kilmės esant. Visiems gerai žino-ma, kad I. Kanto kūryba, jo visi filosofiniai veikalai pri-klauso vokiečių dvasios isto-rijai ir vokiečių literatūrai. Bet I. Kanto dalinė lietuviš-koji kilmė yra mokslo išaiš-kinta, o jo pasisakymas už lietuvių tautą ir lietuvių kalbos išlaikymą yra negin-čijamas. Todėl lietuviai turi labai specifinį pagrindą I. Kantą prisiminti ir taip pat juo didžiuotis.

Apie Kanto santykius su lietuvybe jau XIX amžiaus pabaigoje rašė Mažosios Lie-tuvos himno autorius Georg Sauerwein - Girėnas, o vė-liau visa eilė lietuvių veikė-jų ir mokslininkų, pvz. dr. Jonas Basanavičius, kun. Adomas Dambrauskas-Jakš-tas, kun. prof. Kuraitis, Antanas Smetona, ir jau tremtyje – dr. Viliamas, dr. Ansysas, Martynas Naub-ras ir daug kitų. Baltų kal-bų specialistas prof. Fraen-kelis Hamberge pasisakė dėl Kanto pavardės lietuviš-kumo. Daugumas lietuvių publicistų, rašiusių apie Kantą, savo sprendimuose buvo santūrūs ir rėmėsi jau vokiečių mokslininkų pa-skelbtais faktais.

Vokietijos lietuviams, ku-rių bendruomenėje yra ne-mažas skaičius taip pat lietu-viškai-vokiškai mišrių šei-mų, Immanuėlio Kanto pri-siminimas turėtų būti itin brangus.

Dr. Povilas Reklaitis

Made in YEDHOT ACHARABOT. Tel Aviv

Naujausias žaidimas Amerikoje.

MŪSŲ ŽINIOS

RYSIAI TARP MŪSŲ

Vienas jaunuolis, gimęs interio-
re apie 400-500 kilometrų nuo
São Paulo, norėjo į šį didmiestį
atvykęs surasti kokį nors vieneta
lietuviškos veiklos. Atsitiktinai prie
São Paulo pašto, pirkdamas žur-
nalą, pamatė ten parduodamą
„Mūsų Lietuvą“. Iš jos susirado
redakciją, per redakciją surado
„Aušros“ chorą, kuriame dainavo,
kol gyveno valstijos sostinėje.
Jei ne M. Lietuva, vargiai jis būtų
sužinojęs apie lietuvių parapijas
ir draugijas.

Viename miestelyje 500 km.
nuo São Paulo, atsitiktinai suras-
ta šeima kurioje tėra vienas aštun-
tadalio lietuviško kraujo. Jaunave-
džiai visą laiką norėjo savo lietu-
vei senelei įgyti lietuviškų plokš-
telių, o nelietuvis vyras, labai do-
mėdamasis savo protėvių kraštu
Italija ir žmonos senelės šalimi
Lietuva, norėjo kokių nors šalti-
nių apie Lietuvos istoriją, kalbą
ir panašiai. Nereikėjo jiems „pirš-
ti“ nei lietuviškai-portugališko žo-
dyno, nei plokštelių — patys pasi-
teiravo ir iš karto išrašė čekį už
įsigytus daiktus.

Trečioje vietoje, gal tik 300
km nuo São Paulo, akla lietuvi
senutė laukė 17 metų, kol pas ją
ūkelin užsuko lietuvis kunigas.
Dar kitur, jau Paranoje, prie São
Paulo sienos, viena lietuvi norė-
jo nors prieš mirtį pasikalbėti su
lietuviu kunigu.

Tokių mažų įvykių ir įspūdžių
būtų galima prirašyti ištisus pus-
lapius. Jie yra kasdienė duona,
kai lankomos lietuvių šeimos pa-
čiame São Paule ar krašto interio-
re.

Dažnai girdim mūsų tarpe įvai-
rių nusivylimo kupinų posakių:
„Niekas nesidomi“, „Niekas nenori“,
„mūsų vaikai jau čia gimę, jie
brazilai, o ne lietuviai“, ir pana-
šiai. Aplankius virš 50 skirtingų
Brazilijos vietovių, įspūdis nevi-
sai toks, koks jis tokiais žodžiais
nupiešiamas. Daug kur žmonės
patys prašo žodyno, stengiasi vai-
kus ir vaikaičius pamokyti kal-
bos, nori lietuviškų knygų ir plokš-
telių, nors jie patys atvyko į šį
kraštą būdami dar maži vaikai.
Ilgai mini televizijoje matytus
lietuviškus tautinius šokus, pa-
tys telefonų knygoje ar kitur sten-
giasi surasti savo apylinkėje inte-
riore lietuvių kilmės šeimų.

Iš šių įspūdžių ir davinų reikė-
tų padaryti keletą išvadų.

čiam į kitas vietas ar net mies-
to bairus jaunimui darbo ar naujai
sukurtos šeimos sumetimais, re-
tai kada pasakoma, jog yra galima
toliau palaikyti ryšius su lietuvių
visuomene per šv. Kazimiero pa-
rapiją ar „Mūsų Lietuvą“ ir kitais
būdais, kurie pasiekia tolimesnes
sritis. Tik kartais tėvai ar seneliai
patys paduoda adresą, kur jų vai-
kai vaikaičiai nusikraustė. Zeli-
noje likę vyresnio amžiaus lietu-
viai dažnai mano, kad jauniems
tau neįdomu, nereikalinga“. Ar ne-
būtų geriau, kad patys vyresnieji
apsispręstų ir atvirai pasakytų,
kaip kartais, nors labai retai atsi-
tinka, kad jie nenori nieko girdė-
ti ar žinoti apie lietuviškus daly-
kus? Nes dažnai nors ir mažas
ryšys su lietuvišku pasauliu išpil-
do gilų jausmą ar norą atsiradusį
jau išėjus iš šeimos židinio arba
tik pasireiškia toliau nuo įprasti-
nių veiklos centrų.

2. Lietuvių kilmės šeimos ir as-
menys dar ir šiandien kraustosi
iš interio į São Paulį. Kadangi
jų šeimos giliai krašto viduje ilgai
(paprastai 20 metų) nebuvo lan-
komos, ryšiai su lietuviais yra nu-
trūkę, nebent turima giminių Ze-
linoje, Mokoje, Anastazijoje ar ki-
tur. Todėl atvykę į São Paulį,
kaip šio straipsnio pradžioje mi-
nėtas jaunuolis, neturi kur kreip-
tis, kad ir norėtų.

Jeigu į tokių asmenų ar šeimų
rankas patektų „Brazilijos lietu-
vių žinynas“, kuris yra paruoštas
1973 metais portugalų ir lietuvių
kalbomis, jau būtų pastovus in-
formacijų šaltinis. Jeigu nepateks,
tai tik visai atsitiktinai galėtų su-
žinoti apie kitus lietuvius.

3. Interiorio lietuviai domisi lie-
tuviais São Paule, kur mūsų yra
daugiausia, domisi ir tautiečiais ki-
tuose kraštuose, ir ypatingai apie
būklę Lietuvoje. Net visai atsisky-
rusios, izoliuotos šeimos turi pa-
protį kasdien melstis už Lietuvą.
Ar nereikėtų ieškoti būdų infor-
muoti tokias šeimas, kurios neturi
sąlygų gauti savaitraščio „Mūsų
Lietuva“? Jie, būdami lietuvių
kilmės, turi lygiai tokią pat teisę,
kaip ir šeimos, gyvenančios Zeli-
nos bažnyčios šešėlyje arba kokia-
me baire, kuriame yra daugiau lie-
tuvų, kur būna mėnesinės pa-
maldos ar kasmet atsilanko lietu-
viai kunigai.

4. Ne tik artėjančio lietuvių
didžiosios imigracijos Brazilijon
penkiasdešimtmečio proga, bet ir

LIETUVIAI... rašo

(tęsinys iš 3 psl.)

šias laidotuves šnipinėti at-
vyko Ignalinos civilinės metrika-
cijos darbuotoja Pivoriūnienė ir
rajono Vykdomojo komiteto at-
stovė Karoliūnienė, kurios prane-
šė apie A. Meškėnaitės ir V. Juzė-
naitės dalyvavimą laidotuvėse.

Kitą dieną Ignalinos rajono Vyk-
domasis komitetas išsikvietė Ignal-
linos ligoninės vyriausią gydytoją
Gaigaliene ir vaistinės vedėją A.
Meškėnaitę. Meškėnaitėi įsakyta
parašyti pasiaiškinimą. Ji parašė
buvusi kamandiruotėje Mielagė-
nų vaistinėje, o laidotuvių nemi-
nėjo. Toks pasiaiškinimas val-
džios pareigūnams nepatiko ir ver-
tė jį perrašyti. Jei neperrašysian-
ti, gąsdino pranešti Vyriausiajai
farmacijos valdybai, ką tuoj ir pa-
darė.

Rajono Vykdomojo komiteto
pirmininkė Gudukienė šaukė, kad
tokie vadovai, kurie dalyvauja
kunigo laidotuvėse, jiems darą
gėdą. Pirmininkė klausė, ką Meš-
kėnaitė darysianti ateityje: ar sa-
vo ideologija eisianti su jais ar
prieš juos? Meškėnaitė priekaiš-
tavo, kad ji neauklėjanti kadru
komunistine dvasia, apleidusi po-
litinį darbą vaistinėje, o vadovai,
kurių ideologija jiems priešinga,
netinkami savo pareigoms.

Tą pačią dieną, t.y. lapkričio

1, pas vyr. gydytoją Gaigaliene
buvo pakviesta ir gyd. V. Juzėnai-
tė, kuriai liepė parašyti pasiaiški-
nimą. Į klausimą ar ateityje atsi-
sakysianti religinių prietarų, gyd.
Juzėnaitė atsakė neigiamai. Tuomet
vyr. gydytoja Gaigalienė pasiūlė
įsidarbinti kitame rajone, be to,
pažadėjo sudaryti tokias sąlygas,
kad dirbti bus neįmanoma. Taip pat
žadėjo atleisti nuo antraeilių pareigų
(Gyd. Juzėnaitė turi pusę etato Ignalinos sani-
tarinėje epidemiologinėje stotyje).
Lapkričio 2 pasikvietęs gyd. Ju-
zėnaitę Epidemiologinės stoties
vyr. gydytojas Andriuška, vėl lie-
pė rašyti pasiaiškinimą.

Lapkričio 1 Ignalinos ligoninė-
je buvo sušauktas rajono Vykdo-
mojo komiteto vadovų partinis
susirinkimas, kuriame svarstė, kaip
nubausti vaistinės vedėją A. Meš-
kėnaitę ir ligoninės laboratorijos
vedėją gyd. V. Juzėnaitę.

Lapkričio 13 į Ignalinos vais-
tinę atvyko Vyr. farmacijos val-
dybos viršininko pavaduotojas Sa-
kalauskas ir pranešė, kad vaisti-
nės vedėja A. Meškėnaitė esanti
atleista iš darbo be teisės Ignal-
nos rajone dirbti ne eiline vaisti-
ninke. Sakalauskas A. Meškėnai-
tės pasiaiškinimą net neišklausė.

Neturėdami kuo pakeisti sąži-
ningai savo pareigas einančią gyd.
V. Juzėnaitę, pasitenkino iškabin-
dami ant sienos papeikimą.

kad „Brazilijos lietuviai“ nereiš-
kia tik „São Paulo lietuviai“. Tiek
Brazilijos Lietuvių Bendruomenė,
tiek Jaunimo kongreso dar-
buotojai stengiasi informuoti, ki-
tais būdais įtraukti tuos, kurie
gyvena toliau nuo São Paulo,
gyvenančius ir negaunančius „Mū-
sų Lietuvą“, kuri liko vieninteliu
pastoviu ryšiu tarp dešimtyje ar
daugiau valstijų (estadų) gyvenan-
čių lietuvių. Tą jaučia ir pačios
seniai ir retai lankytos šeimos, iš
karto klausdamos, „Ar Jūs lanky-
dami šeimas noritė sužinoti, kur
gyvena, ką daro lietuvių kilmės
žmonės?“ — „Aplankykite mū-
sų gimines gyvenančius šioje ar
anoje vietovėje“ — Esame girdėję
kad gretimame mieste yra lietu-
viu“ — „Jeigu sužinosime apie ki-
tas šeimas, Jums pranešime“.

Interiore kelis kart per dieną
tenka išgirsti, kaip šeimoms jaučiasi
atitolusios ir gal net atitolintos,

gyvenimo centras nedėjo gana pa-
stangų juos informuoti, įtraukti,
sudominti, patenkinti jų pageida-
vimus ar norus įsigyti ką nors lie-
tuviško savo šeimai. Nors nevisa-
da jos gali dalyvauti kokiame nors
įvykyje, kaip kongrese ar šventė-
je ar pamatyti parodą, bet jos no-
ri apie tai sužinoti.

Visada ir visose visuomenėse
yra pagunda susigūžti-susitraukti
savo ratelyje ir jo nepraplėsti, su-
sipainioti savuose ginčuose ir rū-
pestėliuose, siaurinti savąjį akira-
tį. Reikėtų pasakyti, kad siauras
akiratis ne tik kenksmingas lietu-
viškam reikalui, bet ir nėra krikš-
čioniškas: plataus akiračio, kiek
platesnės širdies ženklas-simbolis
yra pavyzdžiui, paliktoji tuščia
kėdė prie mūsų Kūčių stalo ne-
lauktam svečiui. Tokia nuotaika
gali mus lydėti ir per ištisus me-
tus.

MŪSŲ ŽINIOS

Kongreso posėdis

Penktadienį, spalio 11 d. 20 val. kviečiamas Jaunimo namuose Brazilijos Jaunimo Kongreso Komiteto pilnas posėdis. Jame dalyvauja organizacijų, bairių ir komisijų atstovai.

Darbotvarkėn įtraukta: organizacijų pranešimai ir pareiškimai, ir pageidavimai; Jaunimo kongreso komiteto valdybos pranešimas; anketo reikalai ir kt.

Laikas gražinti anketas

Kongreso komitetas prašo visus gražinti PLJK anketas, kurios buvo išsiųtos paštu ir kitaip išdalintos. Kongreso ruošimui labai reikalingi tų anketų daviniai – suteikiamos žinios.

M.L. redakcija prašo užpildyti ir iškirpus atsiųsti skaitytojų anketa-klausimus, kurie buvo atspausinti M. L. 38 numerio penktame ir šeštame puslapiuose.

Ramovės žinios

Rūtėlė ir skautų bei skaučių vietas stovyklavo Mailasui rugšėjo 28 ir 29 dd. Vienas įdomiausių užsiėmimų buvo smulkiai išaiškintos mišiu dalys, o vakare smagus laivas. Plačiau apie yra 6 pusl.

Porto Alègre, RS

Lietuviams pamaldos bus šį sekmadienį, spalio 13 d. 16 val. Sagrado Coração bažnyčioje, Higienopolis. Po mišiu bus rodomos Lietuvos ir lietuvių veiklos skaidrės, fotografijos.

Rio de Janeiro

Lietuviams pamaldos katedros koplyčioje bus sekmadienį spalio 20 d. 11 valandą.

Pranešimas

Kitas literatūros būrelio susirinkimas įvyks spalio 26 d., 20 valandą pp Slesorainčių rezidencijoje, Brooklyn, R Almirante Barroso 788. Tel. 275 -

MIRĖ

Rugsėjo 29 d. mirė Prancūzijoje, Paryžiuje a.a. profesorius ARAYMONDAS

SCHMITTEINAS, prancūzų rezistencijos vadas nacių okupacijos metu. Buvo 70 metų amžiaus.

Kadangi Velionis buvo daugeliui lietuvių pažistas nuo 1934 metų Lietuvoje, ypač studijavusiems universitete, kur jis buvo sėkmingas ir mėgiamas profesorius, tai apie jį daugiau žinių duos p. H. Lina Mošinskienė kitame M.L. numeryje.

ATEITININKAI, DĖMESIO.

Visus kada nors buvusius ateitininkus, jaunos ir senus, kviečiame ateiti į susirinkimą š.m. spalio 19 dieną, 19 val. Ramovėje.

Kviečiamas ir visas lietuviškasis jaunimas, besidomįs ateitininkais. Visi esate svarbūs. Tegu netrūksta nė vieno.

Besidomį iniciatoriai

DIDELĖS DEMONSTRACIJOS

smerkiančios Australijos vyriausybę už pripažinimą Lietuvos, Latvijos ir Estijos Rusijai.

Australijoje, ypač Melbourne, išvystyta labai didelė akcija prieš dabartinę vyriausybę, kuri pripažino Sovietų Sąjungai jos neteisėtai insikorporuotas: Lietuvą, Latviją ir Estiją.

Rugpiūčio 9 d. Melbourne įvykusiose demonstracijose, kuriose dalyvavę apie 3000 asmenų, pagrindinę kalbą pasakęs Mr. Peacock, buvęs užsienių reikalų ministeris. Jis kvietęs visus griežtai prieš šią Withlam vyriausybės politiką protestuoti. Nei JAV nei Didžioji Britanija dar nemanančios to daryti, tik Australija nuėjusi kitu keliu. Tokia šios vyriausybės politika rodanti, kad ji iš Vakarų valstybių sferos, pereinanti į Rytų valstybių sferą. (The Age, 1974. VIII.10.) Tą pat dieną, Sidnėjūje demonstravę apie 2000 žmonių. Rugsėjo 17 d., kuomet Australijos parlamentas susirinks pirmojo rudens posėdžio, lietuviai, latviai ir estai, kitų tautų australiečiams padedant, ruošia milžiniškas demonstracijas. Dienraštis „Australia“ (1974.VIII.9) įdėjo Mr. Anthony „The Federal of the Country Party“ lyderio pareiškimą: „Politikai laikosi tyliai dėl komunistų įtakos dėl to, kad bijo būti pašieptais“. Baigdamas savo pareiškimą, griežtai pasmerkė G. Whitlam vyriausybės politiką. (ELTA)

* * *

Pagerbdami a. a. Velionį

JURGI SLIESORAITI.

šį Mūsų Lietuvos numerį išleidžia:

sūnus ALGIRDAS SLIESORAITIS
ir FAUSTINA BEI ANTANAS VASAIČIAI

Labai dėkinga, M.L. Administracija

Šių metų spalio mėn. 19 dieną sueina ketveri metai, kai amžinu miegu užmigo

a. a.

JURGIS SLIESORAITIS

Šv. Mišios už jo vėlę bus spalio mėn. 20 d., sekmadienį, 8,00 val. Tėvų Jezuity koplyčioje. Malonėkite atsilankyti.

Atsimename a.a. Jurgį kaip ramų, tylų São Paulo lietuvių kolonijos gyventoją, aktyvų energingą organizacijų veikėją. Nors per daugelį metų jau lūžtančia sveikata, jis ėjo, dirbo, dėjosi ten, kur šaukė lietuviškas reikalias.

Baigęs aukštuosius ekonomikos mokslus Vienoje, Austrijoje, laisvoje Lietuvoje dirbo valstybės įstaigose. Nepatiko Lietuvą užplūdusiems rusams komunistams Jurgio savo krašto meile paremtas nusistatymas ir darbai. Jie įmetė jį kalėjimą, iš kurio išėjo tik karo bangai atsiritus Lietuvos. Visiems pažįstami pabėgėlio vargai begriūvančioje bombarduojamoje Vokietijoje ir įsikūrimo sunkumai šiame krašte neplenkė nė Jurgio nė jo šeimos. Su didele kantrybe ir meile, padedamas rūpestingos žmonos rankos, jis išnešė visus sunkumus, išmokė savo sūnų, įsigijo jaukius

namus – kol užgeso, palikdamas šviesus savųjų ir pažįstamųjų atmintyje.

AR JAU NUSIPIRKOTE NAUJĄ LIETUVIŲ-PORTUGALŲ KALBŲ

ŽODYNA

Jį paruošė Alfonsas D. Petraitis ir Liucija Jodelytė. Išleido Brazilijos Lietuvių Bendruomenės Akademinis Sambūris, Spaudė „Mūsų Lietuvos“ spaustuvė. Pirmoji laida 1974 m. liepos 1 d. Tiražas 1000 egz. Kaina – 15 kruzeirų.

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA-CHUVAS DE TODOS OS TIPOS. PARA HOMENS, SENHORAS E CRIANÇAS. MINI-SOMBRINHAS. TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Inscr. Estadual: 184.519.517

C. & C. 68.822.988/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones: 274-0677 - (Res. 274-1886)
São Paulo

MŪSŲ LIETUVA

NOSSA LITUANIA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP

Diretor responsável
ANTÔNIO AQUINO
Redator: Jonas Kidykas
Administrador: P. Daugintis

METINĖ PRENUMERATA: 36 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 170 kr. Paskiro numerio kaina: 70 centavų. Užuojautos ir sveikinimai nuo 10 kr., pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti „Pedro Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Nenaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas antradienį. Todėl vietinės žinios ir pranešimai 9 - 10 puslapiams redakcijai iteiktini neveliau, kaip iki pirmadienio pietu.